

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

OBISK AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA GERALDA FORDA V BEOGRADU

Dvostranski ameriško - jugoslovanski odnosi v ospredju pogovorov med Titom in Fordom

Šef Bele hiše izrekel priznanje Jugoslaviji zaradi njene neuvrščene politike, ki je aktiven prispevek k večjemu razumevanju med narodi - V skupni ameriško-jugoslovanski izjavi je izraženo zadovoljstvo ob uspehu pravkar končane konference o varnosti in sodelovanju v Evropi

BEOGRAD, 4. — Na povabilo predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita se je v nedeljo in v ponedeljek mudil v Beogradu ameriški predsednik Gerald Ford. Že kmalu po njegovem prihodu, so se v Beogradu začeli pogovori med predsednikom Titom in Fordom, ki sta se jima pridružila državni tajnik za zunanje zadeve Henry Kissinger ter zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić.

Na večerji sta gostitelj in gost izmenjala zdravice. Predsednik Tito je v svoji med drugim rekel:

«Živimo v času, v katerem moramo ravnati drugače kot doslej, saj imamo nove in vse resnejše izkušnje, ki jih s seboj prinaša dinamični razvoj današnjega sveta. Vsaka misel na prihodnost mora izhajati iz prepričanja, da je naša generacija sposobna soočiti se s temi izzivi in obvarovati mir. Zato je treba zaustaviti tekmo v oboroževanju, odpraviti sedanja žarišča vojn in si z vsemi silami in sredstvi prizadevati za pospešen razvoj in ustvaritev pogojev za življenje dostojno človeka na našem planetu.

Prepričani smo, da je prihodnost človeštva odvisna od postavitve novih pravičnejših mednarodnih ekonomskih odnosov, zlasti od pospeševanja razvoja dežel v razvoju.

Ameriški predsednik Gerald Ford se je danes jutraj sestel s predsednikom ZIS Džemalom Bijedićem

ima v mednarodnih odnosih pomembno vlogo. Združene države Amerike priznavajo, da je politika neuvrščanja, ki jo izvaja vaša država, aktiven prispevek k večjemu razumevanju med narodi, je med drugim rekel predsednik Ford. Med našima državama, kot je to primer med vsemi prijatelji, je bilo tudi precej razlik, vendar smo sposobni o njih govoriti odprto, kot to delajo prijatelji in jih tudi reševati. Pomembno je, da nikoli nismo dvomili v pomembnost naših skupnih ciljev, niti v prizadevanje za nadaljevanje prijateljskih odnosov.

Drugi dan obiska sta državnika nadaljevala pogovore zgodaj dopolne. Jutri je predsednik Ford najprej priredil delovni zajtrk, ki so se ga udeležili predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić in zunanji ministri obeh dežel Miloš Minić in Henry Kissinger. Po teh pogovorih, beseda je tekla o dvostranskih odnosih in o sodelovanju med državama, je predsednik Ford v parku prijateljstva v Novem Beogradu zasadil drevo miru.

Ocenila sta, da so odnosi med deželama zelo dobri in da se so-

delovanje med državama nenehno razvija. Ugodno sta ocenila tudi konferenco v Helsinkih in v tej zvezi menila, da je treba doseči še boljše rezultate pri krepitevi evropske varnosti in razširitvi sodelovanja med državami v Evropi.

Ob koncu obiska ameriškega predsednika Geralda Forda v Jugoslaviji so v Beogradu že objavili skupno izjavo, ki med drugim pravi, da sta se predsednika Tito in Ford v skladu z uveljavljeno prakso rednih stikov in posvetovanj med predsedniki držav prisrčno, odkrito in konstruktivno pogovarjala o vrsti vprašanj, ki zanimajo državi.

Predsednika sta znova opozorila na pomen, ki ga jugoslovanska in ameriška vlada pripisujeta ohranjanju miru, mirnim reševanjem sporov, spoštovanjem načel neodvisnosti, vzajemnim spoštovanjem in popolni enakopravnosti suverenih držav, neglede na razlike in podobnosti v njihovih družbenih, političnih in ekonomskih sistemih ter povsem v skladu z duhom in načeli ustavne listine Združenih narodov.

Obisk predsednika Forda je bil priložnost za vsestransko poudaritev dvostranskih odnosov. Predsednika sta potrdila, da so načela iz skupne izjave oktobra 1971. v Washingtonu trajna podlaga odnosov in sodelovanja med Jugoslavijo in ZDA. Med sedanjimi pogovori sta dala novo spodbudo za napredek teh odnosov, ugotovila sta napredek v gospodarskih odnosih in tudi možnosti za obsežnejše sodelovanje v trgovini, naložbah in drugih podobnih oblikah gospodarskega sodelovanja.

Nadalje sta predsednika znova opozorila na pomemben prispevek izmenjave na področju družbenih in ekonomskih dejavnosti in izmenjave v ekoloških, kulturnih, prostorskih in informacijskih razumevanju vzajemnega razumevanja in spoštovanja. Sporazumela sta se o nadaljnjih akcijah za napredek teh stikov. Predsednik Ford je pozdravil pripravljenost Jugoslavije, da bo na proslavi 200-letnice Združenih držav Amerike sodelovala z raznimi kulturnimi in umetniškimi prireditvami. Predsednika sta opozorila na pomembne zgodovinske in kulturne stike med narodi njihovih držav, posebno pa na vlogo, ki so jo imeli Američani jugoslovanskega rodu in torej izobčeneži tistih krajevskih predstavnikov, ki bi vstopili v erdeške odbore, kot se je zgodilo v lombardskem glavnem mestu.

Izjava pravi, da sta predsednika zadovoljna s pravkar končano konferenco v Helsinkih o varnosti in sodelovanju v Evropi. Mnenja sta, da bo uresničevanje določil iz sklepne dokumenta konference veliko prispevalo k uresničevanju njenih temeljnih

V ZNAMENJU SODELOVANJA MED VAŠČANI, IZSEJENCI IN POLITIČNIMI SILAMI

Praznik emigrantov v Subidu potrdil pravičnost zahtev beneških Slovencev

V imenu Zveze slovenskih izseljencev je domačin Cragnaz poudaril, da mora emigracija postati stvar svobodne izbire, ne pa življenjska nujnost — Govori poslancev Santuza (KD), Lizzera (KPI) in Fortune (PSI)

Z nedeljskega praznika emigrantov v Subidu

Široko sodelovanje beneškoslovenskih izseljencev, vaščanov iz Subida in najmočnejših političnih sil je gotovo osnovna značilnost letošnjega četrtega praznika emigranta v Subidu.

Subiški sekciji Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije je namreč letos uspelo zgrniti okrog organizacije praznika veliko število mladih poštovalnih vaščanov, ki so s svojim delom res veliko prispevali k uspehu praznika. Važnost takih praznikov ter upravičenost zahtev, ki jih Zveza slovenskih izseljencev poudarja od svoje ustanovitve, pa so s svojo prisotnostjo potrdili tudi številni izvoljeni predstavniki in predstavniki organizacij. Tako so poleg domačina Pia Cragnaza spregovorili prisotnim emigrantom se predstavnik ANPI Cesare Pacini ter poslanci Giorgio Santuz (KD), Mario Lizzero (KPI) in Loris Fortuna (PSI). Posebej moramo poudariti prisotnost predstavnika Kršćanske demokracije, saj se je slednja zadnja leta dosledno izmikala stalnim in vztrajnim pozivom subjektivnih izseljencev, naj se udeležijo njihovih praznikov in debat, ki so jih ob praznikih organizirali. Deležno upravo je na letošnjem prazniku predstavljala tajnik odbora št. 4 de-ol Rolando Cian.

Med številnimi domačini smo opazili novozvoljenega pokrajinskega svetovaleca prof. Paola Petriciga (KPI), več občinjskih svetovalec iz Ahna ter predstavnik beneškoslovenskih organizacij — predsednika Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije Marka Petriglia, tajnika Dina Del Medica ter številne odbornike, predsednika kulturnega društva «Vian Trinken» dr. Viliama Cerna, predsednika beneškega Planinskega društva Jožka Kučkovca ter številne odbornike in članke drugih beneških društev.

Osnednji del praznika je potekal v nedeljo popoldan. Ko je godba iz Doline na trgu zaigrala nekaj korala in se na plesišču rezijski plesalci odplesali prve štiri plese, je na oder stopil domačin Pio Cragnaz, ki je v imenu subjektivne Zveze slovenskih izseljencev v slovenski pozdravi prisotne in se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri organizaciji praznika. Nato je spregovoril o problemih emigrantov, ki so prva žrtev sedanje gospodarske krize. Kako gospodarji izkoriščajo in ustrahujejo izseljene delavce, je pokazal na primerih iz Švice, kjer v nekaterih podjetjih ne podaljšujejo delovnih pogodb, druge zahtevajo od delavcev večjo storilnost, spet druge jim niso plačale. Cragnaz je nato omenil zasedanje mešane italijansko - švicarske komisije, ki je potekalo vseskozi v neprimernem trenutku, da bi lahko zagotovilo italijanskim delavcem v Švici ustrezne zaposlitve in delovne pogoje. Glede tridesete obletnice osvoboditve je Cragnaz dejal, da jo emigranti proslavljajo tako doma kot v tujini (in da pri tej proslavi vseskozi mislijo tudi na današnji fašizem, na provokacije, za-rote in pokole, in da se vedno pripravi dati svoj bistven delež v boju proti tem silam preteklosti).

Glede problemov Slovencev v videmski pokrajini pa je obžaloval, da kljub neštetim zahtevam emigrantov in vsega beneškega prebivalstva še vedno ostajajo nerešeni. Ob koncu je Cragnaz povzel osnovne zahteve beneških izseljencev: emigracija naj postane stvar svobodne izbire posameznika, ne pa življenjska nujnost; beneške vasi naj spet zaživijo polno življenje, kar se bo lahko zgodilo le z demografskim dvigom; beneški v Slovenijo naj priznajo za manjšino in jim dodelijo vse pravice, ki iz tega priznanja sledijo.

Za Cragnazem je spregovoril predstavnik ANPI Pacini, ki je predvsem orisal vlogo Subida v boju proti nacifazizmu, vlogo, ki jo je vas plačala z dvakratnim požigom. Ko pa je bila vas po vojni še v ruševinah, so morali njeni prebivalci po kruh v tujino. Nekdanji partizani so postali današnji emigranti. Odsli so iz gospodarskih razlogov, nekateri pa tudi zaradi političnih diskriminacij, ki so jih doleteli. Predstavnik ANPI je nato poudaril pomen junjskih volitev, ki so pokazale, da gre zaupanje državljanov vse bolj tistim strankam, ki so se borile proti fašizmu in ki so tudi danes na najbolj odločnih anti-fašističnih stališčih. Ob koncu svojega pozdrava se je izrekel za utrjevanje dobrososedskih odnosov z Jugoslavijo ter za priznanje slovenske manjšine v videmski pokrajini, kateri je treba dati možnost, da se svobodno izraža kot taka.

Da prisotnih parlamentarcev je prvi spregovoril poslanec Santuz, ki se je najprej dotaknil splošnih problemov gospodarstva in zaposlitve. Dejal je, da bodo v jeseni potrebni veliki napori za ohranjanje delovnih mest in da bo te napore delavsko gibanje zmoglo samo, če bo enotno. Prav tako bo enotnost delavcev pomagala pri rešitvi problemov emigracije, za katero vsi želijo, da bi bila končno odpravljena. Glede slovenske manjšine je Santuz dejal, da je to velik problem, s katerim pa se bo treba spoprijeti in najti ustrezne rešitve. Omenil je mednarodno konferenco o manjšinah, ki je dala nekatere konkretne predloge, o katerih bo potrebno razpravljati v parlamentu in v deželnem svetu ter tako zagotoviti nemoten razvoj vse kulturne in etničnih elementov, ki nikakor ne smejo izginiti.

Poslanec Lizzero je ob začetku svojega pozdrava poudaril, da je subjektivni praznik postal že tradicija za Slovence iz Benečije, ki delajo in se borijo za svoje pravice po vsej Evropi, obenem pa izrazil željo, da bi taki prazniki skupaj s prisilnim izseljevanjem čimprej izginili. Oblasti namreč že trideset let ponavljajo iste besede, ne storijo pa ničesar konkretnega. Lizzero se je nato spomnil tisočev Slovencev in Italijanov, ki so padli v skupnem boju proti fašizmu, nato pa se je kratko dotaknil problemov gorskih področij na sploh. Glede manjšine je dejal, da bo treba čimprej rešiti problem jezika, kulture in šole beneških Slovencev, ter ponovno obvestiti KPI, da se bo povsod dosledno borila za svobodno razvoj slovenske manjšine in v tem boju iskala zavezništva med vsemi ustavnimi silami.

Zadnji je stopil pred mikrofon poslanec Fortuna, ki je najprej omenil zakonske osnutke za globalno zaščito Slovencev, ki kljub jasnim določilom ustave zadevajo ob ostro nasprotovanje konservativnih sil. Tudi on je potrdil obvezo svoje stranke, da se bo borila za rešitev manjšinskih problemov. Glede emigracije je dejal, da je ta posledica zgrešene politike, tvor na državnem tečaju, ki ga bo treba odločno odrezati. Danes gledamo v bodočnost z negotovostjo, posledice gospodarske krize zvrčajo evropska industrijska podjetja predvsem na izseljenke. Treba bo ustvariti nov razvojni model, zagotoviti nova delovna mesta, č- se bodo emigranti resnično lahko vrnil, 15. junij je pokazal možnosti novega načina upravljanja, vnesel zmedo med konservativne sile, utrdil pa enotnost med levico in vsrmi resnično ljudskimi silami.

Po govoricah je na prireditvenem prostoru najprej zaigrala dolinska ZIVA GRUDEN

(Nadaljevanje na 6. strani)

ČEDALJE VZTRAJNEJŠI GLASOVI O GONÇALVESOVOM ODSTOPI

Še brez rešitve vladna kriza na Portugalskem

Predsednik Costa Gomes prevzel tudi funkcijo predsednika vlade

LIZBONA, 4. — Politični položaj v Portugalski je že dalj časa izredno zapleten, v zadnjih urah pa postaja, spričlo glasov o odstopu ministrskega predsednika generala Vasca Goncalvesa, skoraj kaotičen. Goncalvesov odstop so iz uradnih krogov sicer že večkrat, in tudi danes, demantirali, kljub temu pa današnji časopisi zagotavljajo, da je predsednik Costa Gomes že prevzel tudi funkcijo predsednika vlade. Po teh vesteh naj bi Costa Gomes imenoval dva podpredsednika vlade: gre baje za majorja Melu Antunesa, ki vodi zmerno strujo v okviru sveta revolucije in pa za admirala Vitorija Crespa. V vladi, ki jo Costa Gomes skuša sestaviti naj bi bili tudi predstavniki političnih strank, vsaj socialistični taj-

nik Soares in komunistični tajnik Cunhal.

Predsednik republike ima, kot kaže, namen sestaviti novo koalicijsko vlado, pri čemer baje upošteva izide volitev 25. aprila ter bo zato poveril vidna mesta predstavnikom strank, ki so se na volitvah uveljavile, v prvi vrsti socialisti, komunisti in socialdemokrati.

Goncalves naj bi se odrekel mandat, ker so se baje mnoge vojaške enote izrekle proti njemu, z druge strani pa baje general De Carvalho noče pristati na to, da bi prevzel zapostavljeno vlogo v vladi. Kot rečeno pa so iz vladnih krogov vse te glasove demantirali, čeprav je jasno, da se v vrstah oboroženih sil nekaj dogaja. Jutri se bo sestal ministrski svet, ki se ga bodo udeležili podpredsednik generala Goncalvesa, vsi ministri tako tisti, ki so že odstopili, kot drugi.

Nekaj stotin pristave socialistične stranke je dočakalo generalnega tajnika Soaresa ob povratku iz Stockholma, kjer se je udeležil sestanka evropskih socialističnih voditeljev, na katerem so obravnavali vprašanje Portugalske. Soares je dejal, da je bilo posvetovanje po njegovem mnenju izredno pozitivno in da je razložil prisotnim socialističnim in socialdemokratskim ministrskim predstavnikom, kakšen je položaj v Portugalski ter stališče portugalske socialistične stranke. Kar zadeva morebitni odstop generala Goncalvesa ter možnosti, da naloge za sestavo vlade prevzame politična osebnost, ki bi uživala večjo podporo na mednarodni ravni (konkretno je bil govor o bivšem zunanjem ministru majorju Melu Antunesu) je Soares poudaril, da je socialistična stranka še vedno naklonjena vladni nacionalne rešitve, ki bi jo vodila vojaška osebnost. Ta vlada pa bi vsekakor morala imeti podporo vseh struj v okviru gibanja oboroženih sil.

Generálni tajnik portugalske KP Alvaro Cunhal je v svojem govoru pred več tisoč delavci v pokrajini Alentejo dejal, da je sedanji politični trenutek za revolucijo zelo težak in da ga označujejo dva dejavnika: ofenzivna reakcija in pa zastoj v sestavljanju vlade, ki bi imela podporo ljudstva in oboroženih sil in ki bi bila zmogla izvajati načela portugalske revolucije.

Medtem se je število smrtnih žrtev neredov v Portu, kjer so vojniki streljali na demonstrante, povzpelo na dva. Neredi so bili tudi danes, ko je množica demonstrantov zahtevala smrtno kazen za kapetana, ki je ukazal vojakom streljati. Kot kaže so se demonstrantom pridružili tudi vojniki, ki obsojajo večrājšjo akcijo. Demonstranti so o-pustili vrsto sedežev komunistične partije, ki je izdala sporočilo, v katerem ostro obsoja pasivnost oboroženih sil, ki njihovih sedežev niso zavarovali.

V tej zvezi pa je vodstvo SIP prav na predvečer srečanja med La Malfa in sindikati dalo vedeti, da bo vsem uporabnikom, ki niso plačali celotne vsote in ki bi tega ne storili v predvidnem roku, izklopila telefone.

KARTUM, 4. — Predsednik organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat je prišel na kratak obisk v Kartumu, kamor ga je povabil predsednik Sudana Nimejri.

KOMUNIST VITALI NOVI PREDSEDNIK POKRAJINSKEGA ODBORA

Levičarska uprava tudi v milanski pokrajini

Socialdemokratska svetovalca izrazila pripravljenost na sodelovanje z novim odhorom - V deželi Apuliji izvolili nov levosredinski odbor, ki se zavzema za «nove odnose» s KPI - Juiri seja vodstva KD

DANES

V Beogradu so ob zaključku obiska ameriškega predsednika Forda v Jugoslaviji objavili skupno ameriško - jugoslovansko sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, da sodi Fordov obisk v Jugoslavijo v okvir rednih stikov in posvetovanj med predsedniki držav. Jugoslovanska in ameriška vlada, je rečeno v skupni izjavi, pripisujeta velik pomen ohranjanju miru, mirnemu reševanju sporov, spoštovanju načel neodvisnosti, suverenosti in enakopravnosti, neglede na razlike v družbenih, političnih in gospodarskih sistemih posameznih držav. V izjavi izražata oba predsednika zadovoljstvo ob pravkar zaključenih konferencah v Helsinkih o varnosti in sodelovanju v Evropi. Uresničevanje določil iz sklepne dokumenta konference bo prispevalo k popuščanju napetosti v svetu. Poleg tega je predsednik Tito razložil ameriškega gostu, kateri je pomen politike neuvrščenosti, Ford pa je orisal ameriško stališče do nje. S tem v zvezi je Ford dejal, da je politika neuvrščenosti, ki jo vodi Jugoslavija, aktiven prispevek k večjemu razumevanju med narodi. Ob koncu je bilo ugotovljeno, da se odnosi med obema državama ugodno razvijajo in da obstajajo možnosti za nadaljnji predelek živ odnosov tako na področju trgovine, naložb in drugih podobnih oblik gospodarskega sodelovanja.

Po upravnih volitvah 15. junija nima še svojega župana na Tržaškem le devinsko-nabrežinska občina, ker se zaradi nejasnega stališča Slovenske skupnosti ni mogla še ustvariti koalicijski, ki bi zagotavljala izvolitev župana in odbora ter redno delovanje občinske uprave. Tako je bila tudi včerajšnja seja občinskega sveta neuspešna, ker je Srečko Colja zavrnil izvolitev in potrdil dogovor med PSI in KPI.

RIM, 4. — Čeprav je Italija že stopila v poletno počitniško vzdušje, se politična dejavnost intenzivno nadaljuje tako v Rimu kot na periferiji. V ospredju je seveda predvsem problem krajevnih uprav: levičarske uprave se množijo, krščanska demokracija pa je vsak dan bolj potisnjena v opozicijo. V največjih težavah so socialdemokrati, saj njihova stranka doživlja vsak dan nove razkole, ko se čedalje več predstavnikov PSDI opredeljuje za sodelovanje na krajevni ravni z erdečimi odbori, v nasprotju z direktivami strankinega osrednjega vodstva. Toda tudi krščanski demokraciji preti nevarnost, da bi zaradi notranjih razprtij ostala ob robu dogajanja in s tem čedalje bolj izolirana.

Pojutrinšnjem, v sredo, se bo sestalo demokratsko vodstvo, prvič po dramatičnem zasedanju vsedržavnega sveta, ki se je zaključilo s padcem Fanfanija in z izvolitvijo Benigna Zaccagninja za novega strankinega tajnika. Razpravljali bodo predvsem o notranji ureditvi v stranki: Zaccagnini bi želel, da bi prišlo do enotnega vodenja stranke, se pravi ob sodelovanju vseh struj in ne samo tistih, ki so pripadle k njegovi izvolitvi za tajnika. Prav v ta namen je Zaccagnini danes sprejel Rumorja, ki mu je obljubil svojo solidarnost in podporo. Rumor je pred kratkim izstopil iz «dorotejske» struje, ki ima v stranki relativno večino, ki pa jo je glasovanje na vsedržavnem svetu potisnilo v opozicijo. Ni pa še znano, ali bodo drugi dorotejski voditelji, se pravi Piccoli, Bisaglia in drugi, privolili v skupno vodenje stranke, ali pa bodo užajeno vztrajali pri opoziciji.

Demokratsko vodstvo pa se bo moralo tudi nujno ukvarjati z vprašanjem krajevnih odborov, še posebno po znanih dogodkih v Milanu. V tej zvezi pa ni pričakovati, da bi KD spremenila svojo dosedajšnjo linijo, namreč vztrajanje na odklanjanju sodelovanja s komunisti in torej «izobčenje» tistih krajevskih predstavnikov, ki bi vstopili v erdeške odbore, kot se je zgodilo v lombardskem glavnem mestu.

Da ostanem v Lombardiji, so danes tudi v milanski pokrajini izvolili levičarsko upravo. Po nekaj desetletjih demokratske nadvlade je novi predsednik milanske pokrajinske uprave 35-letni komunist Rodolfo Vitali, za katerega so glasovali predstavniki KPI, PSI in «proletarske demokracije». KD, PRI, PLI in misivci so glasovali proti, socialdemokratska predstavnika pa sta se vzdržala ter izrazila pripravljenost na sodelovanje z novoizvoljenim odborom, predvsem glede konkretnih programskih vprašanj. Pokrajinski tajnik KD v Milanu Frigerio je ob sestavi novega pokrajinskega odbora ugotovil, da se je KD znašla v izolaciji in da prav zaradi tega ne sme več vztrajati, na vsedržavni ravni, na obnavi levega centra, ki da je «umrl na vseh ravneh». KD mora izbrati: ali ustvariti alternativo KPI, ali pa privoliti v zgodovinski kompromis. Tretje poti ni, je dejal Frigerio: vztrajanje na obrambi sedanjega političnega okvira samo šibi stranko, krha politične odnose ter ustvarja še bolj dramatičen družbeno - politični položaj.

Tudi socialdemokrati se medtem začnejo zavetati, da je levi center mrtev in da se morajo nekako sprijazniti s sodelovanjem v levičarskih upravah, če nečjo povzro-

čiti razkola v stranki, saj se — kot rečeno — vedno več socialdemokratov v krajevnih svetih opredeljuje za sodelovanje v erdečih odborih. Tako je član vodstva PSDI Orsello danes izjavil, da so volitve 15. junija postavile na glavo sheme in perspektive krajevnih zavestnešt. Sodelovanje predstavnikov PSDI v levičarskih krajevnih upravah je bila po Orsellovemu mnenju logična posledica sklepa strankinega vodstva, da pooblasti primerjanje stališč z vsemi ustavnimi strankami o programih. To primerjanje je namreč večkrat privedlo do podpisov skupnih dokumentov, kar pa je preprečilo socialdemokratskim predstavnikom, da bi odrekli sodelovanje v odborih. Orsello je ugotovil, da je strankino vodstvo pravilno potrdilo levosredinsko izbiro, kjer je taka formula številčno in politično možna. Kljub temu pa bi po njegovem mnenju bilo primerno, da bi dopuščali krajevnim organom stranke, na občinski, pokrajinski in deželni ravni, da avtonomno odločajo o zaveznitvah. V tem okviru je Orsello izrazil solidarnost s tistimi predstavniki PSDI, ki so v skladu z direktivami iz centra odrekli sodelovanje v levičarskih odborih, istočasno pa je izrazil «razumevanje» za tiste, ki so se sodelovanjem v takih odborih želeli izkazati svoj protest proti zadržanju KD na krajevni ravni.

Danes so medtem izvolili nov deželni odbor v Apuliji. Tokrat gre za levosredinski odbor s sodelovanjem KD, PSI, PRI in PSDI, ki mu predseduje demokristijan Nicola Rotolo. V svojem namestitvenem govoru se novi predsednik zavezuje za nove odnose z opozicijo in predvsem s KPI, ki jo je pozval k sodelovanju v formulaciji deželnih zakonov in u-

kreprov. Zgovorna pa je izjava načelnika skupine PSI, ki je dejal, da je levega centra konec in da novi odbor ni levosredinski vsaj v smislu, da ne pomeni emarginacije komunistov. Tudi socialdemokratski predstavniki je dejal, da je nemogoče oživit stari levi center ter da je potrebna nova porazdelitev odgovornosti.

Zgovoren primer tega, kar se dogaja po vsej državi, je primer dežele Veneto, kjer imajo sicer absolutno večino sedežev (31 na 60), vendar jim še ni uspelo seizvesti deželnega odbora. Prav danes so se vse stranke ustanovne loka dogovorile, da bodo prvo sejo novoizvoljenega deželnega sveta sklicali šele v prvih dneh septembra.

La Malfa - sindikati o telefonskih tarifah

RIM, 4. — Podpredsednik vlade La Malfa se bo jutri sestel s predstavniki federacije CGIL, CISL in UIL, s katerimi bo razpravljaj o telefonskih tarifah. Kot je znano, sindikati odločno nasprotujejo novemu zvišanju tarif, ki ga ocenjujejo kot neupravičeno in protiljudskega. Ljudski odpor proti novim tarifam se je ponekod izrazil tudi v samovoljnih znižanjem» tarif s strani uporabnikov, ki so plačali telefonski družbi SIP samo del zahtevane vsote.

V tej zvezi pa je vodstvo SIP prav na predvečer srečanja med La Malfa in sindikati dalo vedeti, da bo vsem uporabnikom, ki niso plačali celotne vsote in ki bi tega ne storili v predvidnem roku, izklopila telefone.

KARTUM, 4. — Predsednik organizacije za osvoboditev Palestine Jaser Arafat je prišel na kratak obisk v Kartumu, kamor ga je povabil predsednik Sudana Nimejri.

PONOVNA SEJA DEVINSKO-NABREŽINSKEGA SVETA V PETEK?

Socialist Srečko Colja zavrnil mesto župana nabrežinske občine

Na izvolitev ni pristal, ker Slovenska skupnost ni jamčila, da bo volila tudi odbor - Uradna sporočila PSI, KPI in Slovenske skupnosti

Sinočnja seja devinsko - nabrežinskega občinskega sveta je bila ponovno neuspešna. Socialist Srečko Colja je namreč zavrnil izvolitev, občinski svet pa je soglasno predlagal staremu županu in odboru, da skliče novo sejo za petek z dnevnim redom: ugotovitve ostavke župana, izvolitev novega župana in odbora. Poljožar se torej ni bistveno spremenil in lahko z obžalovanjem ugotovimo, da se je celo poslabšal.

Sejo je odprl Srečko Colja, ki je povedal, da jim gre v bistvu za obnovo stare uprave in starega zaveznitva, na kar seveda ni mogel pristati. Vendar pa so razgovori razširili na vprašanja antifašizma in na sodelovanje KD v antifašističnem odboru, ki je obstajal v občini. KD tudi v prihodnje ne bo sodelovala v tem odboru, izrazila pa je svojo pripravljenost, da se bo udeležila posameznih akcij od primera do primera. Na tej osnovi je ugotovil Colja, obstaja tudi zarez upanja za bodoče sodelovanje.

S Slovensko skupnostjo je bil v nedeljo dosežen načelen sporazum, včeraj pa so nastopile nove neznane stvari, ki so položaj spremenile. Slovenska skupnost je namreč pripravljena podpreti župana, ni pa pripravljena glasovati za odbornike tudi pri socialdemokratični je v začetku odločala o določanju, ki vsekakor velja za krajne činitele, drugače pa je z vdomstvom in Trstu, ki je sporazum preprečil.

V takem položaju, je nadaljeval Srečko Colja, «ne morem pristati na izvolitev s strani sil bivše centristične uprave in KPI, da bi jim odstopam. Bom pa vse naredil, da se izvede program leve uprave. Zato tudi ne bom sodeloval v odboru, temveč se bom še nadalje trudil, da se doseže širša podpora demokratičnih sil, zato da bo odbor stabilen in da ne bo podvržen pritiskom in negotovostim».

Takoj zatem je predsedstvo sveta ponovno prevzel posl. Albin Škerk, ki je prečital formalno odstopo Srečka Colje. Po kratkem odstopu je občinski svet na predlog načelnikov skupin sklenil predlagati dosedanjemu županu Legiši, da skliče novo sejo občinskega sveta v petek ob 18. uri.

Pred zaključkom se je še načelnik komunistične svetovalske skupine Depanher podčrtal nujnost, da se reši nabrežinska upravna kriza in zahtevno prebivalstva po županu in upravi. Podčrtal je tudi, da se je ustvarila koalicija, ki je bila sposobna reči «ne». Če je sposobna ustvariti alternativno upravo, naj to naredi, drugače pa imamo opravka samo z neresnim zavlačevanjem.

V tej zvezi je načelnik svetovalske skupine Slovenske skupnosti Terčon dejal, da so vzeli zelo resno prvi poudarki Depanherja o odpravi uprave in da so zato konstruktivno in pošteno predlagali razširitev osnov nove uprave ter zato tudi predlagali za župana Coljo. Dejal je tudi, da so pripravljeni nadaljevati sejo in se sestati čimprej, če je to po zakonu možno.

Prav o teh zakonskih določilih pa obstajajo razna mnenja. Tako smo čuli, da je za ponovno sklicanje seje potreben precej dolg postopek. Tajništvo tržaške federacije PSI je včeraj izdalo tiskovno sporočilo, v katerem so zahvaljuje občinske mu svetovalcu tov. Srečku Colji, ki je bil izvoljen za nedogovorjenimi glasovi za župana, za njegov poskus, napravljen v skladu z vsedravnjo linijo stranke, da se okrog levega programa ustvari večina. Strankam u-stavnega loka so socialisti in komunisti podčrtali pripravljenost, da sprejmejo prispevke glede programa in posredno in neposredno sodelovanje pri odgovornosti in odboru.

Ta poskus ni uspel zaradi nejasnosti Slovenske skupnosti, ki se je omejila na pakiranje okrog glo izvolitve župana in je tako hotela zoziti politični problem sestavljanja demokratične in antifašistične odbora, z naprednim upravnim programom, ki bi temeljil na sodelovanju Italijanov in Slovencev.

Tajništvo in sekcija PSI devinsko-nabrežinske občine sta zavrnila ta poskus in potrjujejo stalno pripravljenost, da se sprejme vsaka politična podpora, ki bo utrdila odbor. Ugotavljata pa tudi, da sta v sedanjem položaju program in levi odbor edina možna, koristna in hitra upravna rešitev v korist prebivalstva občine.

Slovenska skupnost nam je posredovala naslednje uradno sporočilo: «Slovenska skupnost po poglobljeni proučitvi političnega položaja, ki je nastal po seji občinskega sveta dne 4. 8. 75, ponovno izraža prepričanje, da je bila izvolitev socialističnega predstavnika Srečka Colje za župana izraz volje večine prebivalstva devinsko-nabrežinske občine. Slovenska skupnost je bila prepričana, da se bodo s tem dejanjem ustvarili pogoji za sestavo najširše demokratične in profitašistične koalicije v občinskem svetu, kar pa se na žalost ni zgodilo.

Slovenska skupnost obžaluje, da komunistična partija in PSI nista znali pravilno vrednotiti tega dejstva in njegovega plodnega političnega pomena ter da sta zahtevali odstop novoizvoljenega župana. Slovenska

skupnost je bila pripravljena nuditi vso podporo županu in njegovemu odboru, če bi bil izvoljen že na včerajšnji seji. Končno Slovenska skupnost obžaluje, da se neupravičeno zavlačuje z izvolitvijo nove občinske uprave, kar gotovo ni v skladu s splošnimi koristi in pričakovanjem domačega prebivalstva. Zato bo Slovenska skupnost naredila vse, kar je v njeni moči, da se čimprej odpravi sedanja kriza».

Iz obeh uradnih sporočil je tudi zelo jasno razvidno različne stališče glede izvolitve župana in odbora: socialisti zahtevajo odkrito podporo odboru (in torej volitev župana z levi glasovi in izvolitev odbornikov), Slovenska skupnost pa je glede izvolitve odbornikov meglela in v stavila na prvo mesto izvolitev Colje z determiniranimi glasovi KD in PSDI. Bistvo problema pa je v tem, da antifašist Colja ne more biti župan leve koalicije, če ni izvoljen z glasovi lastne stranke in KPI.

Po seji občinskega sveta se je sestala nabrežinska sekcija KPI ob prisotnosti pokrajinskega tajnika Rossetti in načelnika komisije za krajevne uprave prof. Montalona. Izdali so sporočilo, v katerem se zahvaljujejo Srečku Colji (PSI) za opravljanje posvetovanja, iz katerih izhaja, da zb ostajajo še nerazumljive zapreke za oblikovanje sporazuma «ob belem dnevu» glede župana, odbora in programa, kar sta od vsega začetka skušali doseči skupni KPI in PSI.

Nabrežinski komunisti izražajo razumevanje za stališče socialistov Colje, ki meni, da je nevzdržen položaj na županskem mestu, kamor ga je izvolila heterogena večina brez predhodnih političnih sporazumov. 50 dni po volitvah postaja jasno, da koaliciji med KPI in PSI ni v tej občini druge alternative, saj niso druge stranke oblikovale skupnih programov ali skupnih kandidatov. Komunisti zato menijo, da je treba omogočiti edino možni večini med PSI in KPI, da začne upravljati občino v duhu volilnih premostov 15. junija.

Nabrežinski komunisti ponavljajo, da so vsekakor pripravljeni kadarkoli preveriti možnost razčiščenja z drugimi silami ter sklepati, skupaj s PSI, širše sporazume. Dokler pa to ni mogoče, pozivajo druge sile, naj ne postavljajo novih instrumentalnih zaprek oblikovanju odbora, ker bi to ne koristilo krajevemu prebivalstvu.

Nove pristojnosti za trgovinske zbornice

Deželni odbor je na zadnji seji izdelal zakonski predlog, po katerem naj bi delna uprava v prihodnje prepuščala trgovskim zbornicam nekatere pristojnosti kar za deva podporo in spespeševanje gospodarske dejavnosti. Trgovinske zbornice (v naši deželi delujejo štiri zbornice, in sicer v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu) naj bi prevzele nase krake za nekatere storitve upravnogospodarskega značaja, tako na primer za preučevanje prošnji, izdajo nekaterih dovoljenj, izplačevanje denarnih podpor za sodelovanje podjetij na raznih sejmih, in podobno. Kolikor bo zakonski predlog sprejet v deželnem svetu bo-

NA OBALNI CESTI PRI BROJNICI

EDEN MRTEV IN ŠTIRJE RANJENI PRI TRČENJU V USTAVLJEN A VTO

Umril je 21-letni mehanik - Voznik ni opazil trikotnika pred vozilom s preluknjano gumo

Angelo Pelizon

En potnik mrtev in štirje ranjeni je obračun prometne nesreče, ki se je pripetila na obalni cesti pri Brojnicah v prvih nedeljskih jutranjih urah. Zaradi okvare se je fiat 124 ustavil ob robu ceste, ko je naglo privozil fiat 127, katerega voznik ni opazil pred seboj ustavljenega vozila. Trčenje je bilo izredno hudo, tako da je eden od potnikov, 21-letni mehanik Angelo Pelizon iz UL S. Cilino 19, kmalu zatem umrl. Pri trčenju so se laže ranili še voznik fiat 127 ter ostala dva potnika in voznik ustavljenega fiat 124. 26-letni finančar Camillo Sbarra se je v poznih nočnih urah vračal iz Sesljanja proti Trstu, ko je malo po Brojnicah preluknjano gumo, tako da se je moral s svojim fiatom 124 ustaviti ob robu ceste. Postavil je rdeči trikotnik nekaj deset metrov za svojim vozilom in se je nato lotil zamene kolesa. Ravno tedaj je iz iste smeri privozil fiat 127, za vola-

do trgovinske zbornice poskrbele tudi za porazdelitev letošnje deželne finančne podpore za sodelovanje na sejmih, ki znaša skupno 60 milijonov

ZA DOM VISOKOŠOLCEV
Posojilo 750 milijonov
z jamstvom deželne uprave

Deželni odbor je na zadnji seji sprejel predlog finančnega odbornika Colonija o podelitvi jamstva deželne uprave na posojilo 750 milijonov lir, ki ga bo «Opera universitaria» najela pri Tržaški hranilnici, da bi zgradila poslopje «B» drugega doma za visokošolske študente v sklopu tržaške univerze. Deželna uprava je že pred časom priznala, da to posojilo posebno finančno ugodnost, da bo namreč krila iz svojega 6% ustreznih obresti za dobo 20 let.

GREZNICE NAPELJAVE ŽE SPET ODPOVEDALE

Poplavljenno mestno središče zaradi hudega večernega neurja

Umazana in smrdljiva voda je privrela iz greznic in vdrla v trgovine in kleti

Sinočnje neurje, ki je razsajalo nad mestom in okolico od 20. do 21. ure, je povzročilo ogromno težav in škodo: preplavilo je ulice v Terezijski četrti, kjer je voda vdrla v skoraj vse trgovine in javne lokale, številni avtomobili so zabredli v visoko vodo, kjer so občitali zaradi okvar pri električnih napeljavah, umazana in smrdljiva voda je preplavila veliko podzemskih skladišč in kleti, kjer je uničila ogromno blaga. Deževnica, pomešana z izplakami iz odtočnih cevi, je preplavila tudi nižje prostore pristaniškega poveljstva in vse podzemlje bolnišnice, kar je povzročilo veliko okvar in težav zaradi kratkih stikov. Ogromno dela so imeli gasilci, pa tudi mestni redarji, obkier pa to ni moglo, pozivajo druge, ki so morali namočiti pokrove kanalizacije, katere je vodni pritisk odnesel, pa se policija in karabinjerji ter Rdeči križ, ki so morali nuditi pomoč avtomobilistom.

Že nekaj časa pred 20. uro so se pričeli zgrinjati nad mesto črni oblaki, iz katerih so bliski in gromi naznanjali hud naliv. Ko se je neurje pričelo, so se najprej usule redke kaplje, kmalu zatem pa se je gost dež, ki ga je nosil precejšen veter, spremenil v pravo vodno maso, skozi katero je bilo težko videti le nekaj metrov daleč.

Greznice, ki jih je občina pričela popravljati in preusmerjati, ni pa jih še dokončala, niso vzdržale tolikšne količine padavin. Odgovaralo je vse omrežje nižjega dela mesta, tako da je rumenkasta voda, pomešana z naglunimi odpadki, privrela iz kanalizacije. Sila in pritisk vode sta bila tolikšna, da je odneslo pokrove iz litiga železa in tako je vodna masa privrela kot pravi geizirji. Nižji del UL Baiaumonti in področje pri re-

Voda je vdrla v trgovino

mizi Acegata v Brolettu sta postala neprehodna, pod železniškimi nadvozom na Miramarskem dvorcu pa se je nabralo običajno jezero, v katero so zabredli številni avtomobilisti, zlasti tisti, ki ne poznajo naših cest. V Terezijski četrti je ponekod voda dosegla višino 60 cm. Večji del vode se je odtekel proti UL Trento, kjer je nastala deroča reka, ki se je izlivala v kanal s skorajda impozantnim slapom. Zraven kanala, v baru «Tommaso» se je skupnica pritenih gostov zbrala na podstavku, kjer so mize za «boljše» obiskovalce in prav mirno brala časopise sredi jezera umazane vode...

Gasilci so morali prisikati na pomoč s svojimi črpalkami v številnih primerih, od bolnišnice do podzemeljskega prehoda za pešce pri železniški postaji, od garaže v UL Valdirivo, kjer je poplava prejšnji mesec uničila ducaz avtov, do garaže deželnega odbornitva v UL Machiavelli. Trgovci, ki jim je voda preplavila trgovine, pa so si kar sami pomagali, tako da so z metlami odstranjevali vodo in nato zgradili majhne nasipe pred vrati trgovin. Vendar je v več primerih voda spet privrela v notranjost trgovin in skladišč, kar skozi stranišča in druge odtočne cevi.

Veliko dela so imeli tudi nameščenci Acegata, ki so morali popravljati transformatorje in električne napeljave, ki jih je voda zalila. Kratkih stikov je bilo zelo veliko, zato so v nižjih področjih mesta odklopili tok, tako da so ulice izgledale še bolj dramatično. Proti 23. uri se je položaj pričel normalizirati.

Kraški planinci so se srečno vrnili domov

Včeraj zvečer se je na Proseku ob napovedanih uri zbralo lepo število ljudi, ki so nestrpno čakali prihod kraških planincev, ki so ob burgeni aplavzu ob 19.55 prikorakali v nas. Kot smo že obširno poročali, so se kraški planinci odpravili šel iz Proseka na Triglav v soboto, 26. julija, osvojili Triglav preko Čavna, Tolmna, Trente 30. julija in po Doliču, Idriji. Vpivi se vrnili včeraj po 10 dneh hoje srečno na Prosek. Čeprav je bil pohod precej naporen, saj so hodili približno 10 ur dnevno, so planinci fizično še kar v redu. Iz tega edinstvenega pohoda, kjer so prepešali približno 350 km čez hribe in doline, so naši planinci odnesli nepozabne spomine. Temu smo bili priča včeraj zvečer, ko so se zadržali v prijetnem razgovoru v gostilni Lukša na Proseku z domačini in jim pripovedovali o prestvalih trenutkih. Na splošno je prevladovalo mnenje, naj bi ta pohod ne bil edinstven, temveč da bi

MEDTEM KO SE VRSTE VOZIL DALIŠAJO

V preteklem juliju na Tržaškem stopilo čez mejo 4.700.000 ljudi

Močan porast v primeri z lanskim letom - Mejno službo bi bilo treba primerno okrepiti

Kdor se te dni odpravlja čez mejo, se mora poleg drugega oborožiti tudi s precejšnjo dozo potrpljenja. Zlasti ob sobotah, nedeljah in prazničnih dneh se namreč ob mejnih prehodih ustvarjajo vrste vozil, ki postajajo iz ure v uro daljše. Te dni se je na primer kolona vozil na glavni cesti iz mesta čez Bazovico proti Pesku, v katero se vključuje tudi dotok vozil z glavne avto-vozne (kamionske) ceste, vzdaljšala s samega mejnega prehoda do Ključa nad Lonjerm. Podobno je bilo na drugih mejnih prehodih prve kategorije (pri Fernetičih in pri Škofijah), kjer se zbira mednarodni turistični promet, malobojnej promet in blagovni promet s tovornjaki. Čež dan se malobojnej promet deloma preusmerja na mejne prohode druge kategorije, ponosi so ti prehodni zaprti, na glavnih prehodih pa se mejna služba opravlja s sklenim osejem, tako da se tudi v teh urah včasih ustvarjajo kolone

vozil. Rešitev iz te zagate bi bila lahko v tem, da bi vsaj za čas najhujšega navela turistov usposobili za mednarodni osebni promet nekatere mejne prehode druge kategorije, ali pa da bi primerno okrepili mejno službo na glavnih prehodih, tako da bi se promet hitreje prelival čez mejno črto.

Postopno naraščanje prometa na meji se odseva v statističnih podatkih, ki jih zbira tržaška mejna policija. Po teh podatkih je v preteklem juliju prestopilo mejo na Tržaškem kar 4.725.296 ljudi, medtem ko je znašal promet v juliju lanskega leta 3.101.586 prehodov. V mednarodnem prometu je namreč stopilo čez mejo 2.744.839 ljudi (v istem mesecu lani 1.870.248), od tega 924 tisoč 360 italijanskih in 1.820.479 tujih državljanov (lani 524.730 italijanskih in 1.345.518 tujih državljanov). V malobojnej prometu pa je v juliju stopilo na sosednja področja 1.980.457 ljudi (v istem mese-

cu lani 1.231.338), od tega 1.259.207 (lani 798.954) italijanskih in 1 milijon 980.457 (lani 1.231.338) jugoslovanskih državljanov.

V REPNICU

Zaključen praznik komunističnega tiska

Praznik komunističnega tiska, ki ga je v soboto in nedeljo priredila v Repnici sekcija KPI «Just Pegan» iz zgonske občine, je ob trovanju odličnih vremenskih pogojev in krasnega prireditvenega prostora v zelenju kraškega okolja šel velik uspeh. Zadovoljnih obiskovalcev se je kar trlo in so lahko vsi prišli na svoj račun: ali v prijateljskem kramljanju s pečenimi piščancem v roki in ob kozarčku pristnega domačega vina oziroma specialitete «breskve v vinu», ali pa na «brjariju», kjer je za ples z baval ansambel Lojzeta Furlana. Srečeval s 1.000 nagradami je bil se posebej center pozornosti in vsi listki oziroma nagrade so bile razprodane že v popoldanskih urah.

Nedeljski dopoldan je bil posvečen najmlajšim, ki so se pomerili na slikarskem ex tempore. Malčki (23 nastopajočih) so se lotili risanja in so iskali navdih v kraški naravi, glavna pozornost pa je bila posvečena vasi Repnič. V skupini otrok od 10. leta starosti je prejel prvo nagrado Bogdan Castellani, 3. Maja Škirk in 3. Valter Aubert. V kategoriji nad 10. letom starosti pa se je najbolj izkazal Ivan Vogrič, 2. Robert Grčić in 3. Darna Purič.

V popoldanskem kulturnem sporedu je najprej nastopil južnoameriški trio «Los Santos» (sustavljata ga dva Argentinec in Panamčan), ki je izvedel vrsto motivov iz južnoameriške folklore. Zatem je domači pevski zbor «Rdeča zvezda» pod vodstvom Ranka Obada predstavil izbor svojih pesni in požel priznanje številnega občinstva. Sledila sta politična govora, ki sta podčrtala velik pomen junjskih upravnih volitev, ki so bile kronane z napredovanjem levičarskih sil.

(— bs —)

Srečanje slikarjev in pesnikov «pod latnikom»

Danes, 5. t.m. ob 20. uri bo na vrtu gostilne «Da Barbara» v Ulici Ronchetto 16 (neposredno po izstopu iz predora), družaben večer z otvoritvijo razstave del skupine tržaških slikarjev, med katerimi so tudi Demetrij Čej, Avgust Černigoj, Franko Vechiet, Desiderij Švara in na katerem bodo nastopili tudi nekateri tržaški pesniki, kot na primer Marija Mijot in Aleksijs Pregarc. Razstava bo trajala do zadnjega dne avgusta.

Ob 50-letnem jubileju
OSKARJA KUJURA
mu iskreno čestita kolektiv Glasbene matice,
Čestitkam se pridružuje kolektiv Primorskega dnevnika in ZTT.

TRAGEDIJA V STAREM MESTU

POBLAZNELI MOŽ ZADAL Z NOŽEM SVOJO ŽENO SKORAJ 100 RAN

Pred 44 leti je umoril svojo prvo ženo

Umska omračenost je v nedeljo dopoldne privedla do krvavega in tragičnega dogodka: 76-letni mož je z nožem pobil svojo ženo na tla in ji zadal skoro sto večjih in manjših ran po trupu in obrazu. Na srečo ni ženska izkpravela, vendar so jo v bolnišnici morali operirati in bo morda oselepa na desnem očesu, številne brazgotine pa ji bodo za vedno ostale na obrazu. Poskus umora je še bolj srhljiv, če pomislimo, da je 76-letni Giuseppe Blasina policistom priznal, da je pred 44 leti umoril svojo prvo ženo. Očitno gre torej za umskega neuranovnečenca, kar potrjuje tudi njegova številna «gostovanj» v psihiatrični bolnišnici zaradi raznih nasilnih dejanj in številnih poskusov samomora. Zadržni je bil v umobolnici pri Sv. Ivanu oktobra lani, ko je poskusil samomor s plinom, in ga je po treh dneh prof. Basaglia odsvilov s pripisom: «Izbojšan se je».

Bilo je v nedeljo ob 11. uri, ko je zabrnel telefon v centrali kvesture. Oglašil se je možki, ki je presenečenemu telefonistu prav mirno povedal, da je ravnokar ubil svojo ženo. V UL Cereria 10 je takoj odhitel avto policije s komisarjem Valentijem in načelnikom letedečega oddelka Petrosinom. V poslopju je bilo vse mirno in tiho, ko pa so pozvonili na vrata stanovanja Blasine, se jim je prikazal okrvavljen mož.

V kuhinji je bilo vse razmetano, na tleh pa je ležalo žensko telo, na videz brez življenja. Ženska, 65-letna Stefania Lupetin, je namreč hinila, da je umrla, saj jo je pobesnel mož kar naprej zabadal z nožem, dokler se je brezupno branila. Ko je videla policiste, je z zadnjo sapo poklicala na pomoč, na kar se je ovestivala. Prihleti je rešili avto Rdečega križa in so jo odpeljali v bolnišnico,

Trstu manjka velika kongresna dvorana

Pomanjkanje velike kongresne dvorane v našem mestu je bilo osrednja točka včerajšnjega sestanka konzulte za turizem, ki je bil na sedežu trgovinske zbornice. Ta problem obravnavajo pristojne oblasti že dalj časa, vendar do sedaj ni prišlo v tem okviru do nobene konkretne rešitve.

Na včerajšnji razpravi se je predsednik avtonomne letovišarske in turistične ustanove Tombesi zavezal za enotno in skupno rešitev peregga problema ter predlagal, naj bi uredili kongresno dvorano v prostorih pomorske postaje. Tombesi je zagovarjal svoj predlog z dejstvom, da so v pomorski postaji priredili že številne kongrese in konference, med katerimi je bila tudi mednarodna konferenca o manjšinah, in da je postaja na zelo pristopnem mestu, saj je le malo oddaljena od središča mesta. Predsednik letovišarske in turistične ustanove je tudi poudaril, da je njegova ustanova pripravila študijo, ki naj bi omogočila usklajevanje pristaniških, carinskih in kongresnih del v postaji. V tem okviru je ustanova prešla je pritrldilo podtajnika ministrstva za trgovino, morarico Lucchesija. Študijo so poslali že 22. maja pristaniški upravi, ko bo ta izrazila svoje mnenje pa bodo pripravili dokončni načrt.

Ob koncu so udeleženci sestanka razpravljali še o problemih vzdrževanja in organizacije, ki se bodo nujno pojavili, ko bo kongresna dvorana začela delovati.

Šolske vesti

Ravnateljstvo državnega učiteljskega «A. M. Slomšek» in priključne vzgojiteljske šole sporoča, da se poopravi izpiti začnejo 2. septembra s pisnemo nalogo iz slovenščine, in sicer po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski.

Ravnateljstvo Glasbene matice obvešča, da bo pisarna glasbene šole zaprta od 6. do 16. avgusta.

Včeraj - danes

Danes, TOREK, 5. avgusta
MARINKA

Sonca vzhode ob 4.52 in zalane ob 19.29 — Dolžina dneva 14.37 — Luna vzhode ob 2.24 in zalane ob 17.45

Jutri, SREDA, 6. avgusta
VLASTA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 27,3 stopinje, najnižja 22, ob 19. uri 25 stopinj, zračni tlak 1017,2 mb, pada, dežja je padlo 0,1 mm, nebo 9/10 pooblačeno, vlaga 68-odstotna, brezvetrje, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

DNE 3. in 4. avgusta se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 21 oseb.

UMRLI SO: 61-letna Marcella Lizzi por. Pieralli, 70-letni Simone German, 84-letna Apollonio vd. de Comelli, 74-letna Andrea Giannini, 74-letna Anna Bortolin vd. Menis, 63-letni Giovanni Babuder, 79-letni Andrea Mattassi, 78-letna Ada Battestini por. de Stradi, 64-letni Stefano Destrardi, 71-letni Giovanni Di Monaco, 41-letna Lidia Pizzilli, 70-letna Antonietta Di Genca vd. D'Amato, 81-letna Antonia Paris vd. Radocovich, 77-letni Francesco Abruzzese, 86-letna Maria De Rosa por. Allegretto, 72-letni Mirone Economo, 80-letna Luigia Campana vd. Pinazzoni, 72-letna Maria Coren por. Indiano, 68-letna Maria Cociancich por. Nesich, 71-letni Giuseppe Wanderker in 62-letni Vittorio Stapanich.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(Od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All'Isola, UL Giannastica 6; Chiari-Crotti, UL Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(Od 19.30 do 8.30)
All'Alabarda, UL dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.p.A.
TRST - ULICA F. PETRIZIO 10 - 61-64-66

URADNI TEČAJ BANKOVČEV

Ameriški dolar	670,50
Funt sterling	1450,-
Švicarski frank	247,-
Francoski frank	152,30
Nemška marka	258,30
Avstrijski šiling	36,75
Dinar: debeli	37,-
drobni	37,-

MENJALNICA vseh tujih valut

Mali oglasi

VSA ZAVAROVANJA — nezdgodno — življenjsko — požar — avto in ostala vam nudi SVAB C. — AGENCIJA GENERALI Općine, UL Salici 1. tel. 211-489.

Dne 4. avgusta nas je zapustila naša draga sestra in svakinja

ANA GOMBAČ vd. FAGANEL

Pogreb bo jutri, 6. t.m. ob 10.30 iz mrtnišnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Zalujoci: sestre Emilija z možem Mihaelom, Olsa z možem Viktorjem in Lidija, nekaki, ter družine Buzz, Laković in Faganel

Trst, 5. avgusta 1975

Gledališča

MALOŠTEVILNA, A ZELO AKTIVNA MLADINA

Uspela vaška šagra v Prebenegu s proslavo 30. obletnice osvoboditve

Nastop godbe iz Ricmanj in pevskega zbora iz Doline

Druga za drugo pristopajo posamezne vasi v Bregu k proslavljanju letošnje jubilejne obletnice zmage nad nacifašizmom. Nekatere so takemu proslavljanju namenile posebne proslave, druge, zlasti manjše pa so te proslave zedinile s tradicionalnimi vaškimi prireditvami. Tako se je zgodilo tudi v Prebenegu, kjer je domača mladina priredila tradicionalno šagro, v sklopu katere je bila tudi proslava 30. obletnice osvoboditve. Čeprav maloštevilni, so mladinci iz Prebenega navede aktivni. Že lani pripravili prostor na njivi Oskarja Kraljca so letos lepo okrasili in funkcionalno opremlili, tako da so prišli na svoj račun vsi: tisti, ki so sledili kulturnemu programu z nekoliko položnega zemljišča, mladi na lapornah, tem plesišču in starejši pri dobro založenih kioskih in v zelenju skritih mizah.

Šagra se je pričela že v soboto s plesom. V nedeljo popoldne pa so se številni vaščani in gostje zbrali pri spomeniku padlim, kjer je bila krajša svečanost. Občinski odbornik Marjan Žerjul je v svojem priložnostnem govoru najprej opomnil na dejstvo, da kljub temu, da je bil fašizem pred tridesetimi leti premagan, še vedno živi in nas ogroža. Med drugim je navedel tudi dejstvo, da Slovenci v Italiji še vedno nimamo vseh pravic, ki nam po zakonu pripadajo. Dotaknil se je nato splošne problematike v državi in pomena naših levičarskih sil na zadnjih volitvah ter poudaril odločilni doprinos mladine k tej zmagi. Tiste mladine, ki je bila in je še vedno nosilec naprednih idej, saj je večina imen, vklesanih na spomeniku v Prebenegu, mladih ljudi. Zato je bilo tudi logično, da je prebenaška mladina del svoje šagre poklonila praznovanju zmage nad nacifašizmom. Domača mladina sta tako k spomeniku padlim položila venec, prisotni so padle počastili z enominutnim molkom, dolinski pevski zbor pa je zapel tri pesmi.

Na prireditvenem prostoru pod vaspjo se je nato odvijal kulturni program. Svoj koncertni spored je izvajala godba na pihala iz Ricmanj, ki je pod vodstvom dirigenta Kr. Janovskega s svojim raznolikim in zahtevnim sporedom osvojila občinstvo, ki se je nato ob nastopu pevskega zbora »Valentin Vodnik« pod vodstvom Ignacija Ote še bolj sreglo zlasti ob zaključnih partizan-skih pesmih. Dolinski zbor je izvedel, sicer nekoliko okrnjen zaradi počitnice, polovico svojega koncertnega sporeda umetnih in partizan-skih pesmi. Posamezne točke je napovedovala Nevja Olenik.

Sledil je nato ples ob zvokih domačega ansambla Supergroup.

V. K.

Mednarodni tečaj na tržaški univerzi

Tržaška univerza bo priredila od 26. avgusta do 5. septembra mednarodni tečaj o organizaciji prevoznika v sklopu evropske ekonomije. Letošnjega tečaja, ki bo že petnajsti te vrste, se bo udeležilo nad 50 poslušalcev, izmed 18 predavateljev pa bodo trije Italijani. Tečaja se bodo udeležili predstavniki vseh evropskih držav in tudi nekaterih afriških.

PISMO UREDNIŠTVU

Vprašanje pristojnemu občinskemu odborniku

«Po večletnih pritožbah se obračam na vaš list z upanjem, da mi bo odgovorni odbornik pri tržaški občini odgovoril na problem, ki je razviden iz priložene fotografije. Za otroškim vrtcem ustanove ONA IRC na Proseku se je ustvarila prava gmagaja, oziroma smetišče odpadkov, ki je sedaj popolnoma prekrit z visoko robido in plevelom. Slika jasno priča, da so okna otroškega vrtca že prekrita, vendar se za odpravo tega umetno naravnega parka nobeden ne zmeni. Zvedel sem, da se je za ta problem pred časom zanimala tudi rajonska konzulta za zahodni Kras in tudi ravnateljstvo pokrajinske sekcije ONAIR je že naredilo potrebne korake. Opozoriti bi hotel pristojnega odbornika, da površina tega popolno-

Robida in kupi smeti za otroškim vrtcem na Proseku

Mladina polagata venec ob spomeniku padlim v Prebenegu

S PROSEKA

MARICA JE V ČETRTEK RAZNESLA ZADNJO POŠTO

Hvaležnost vaščanov za poizrtvalno delo

Dolgoletna pismonoša Marica Trobec s Proseka je v četrtek, 31. julija, po 20 letih zaključila svoje delo in šla v zasluženi pokoj. Kdo je na Proseku in Kontovelu ne pozna, saj je vrsto let s prijaznim nasmehom od hiše do hiše raznašala pošto. Marica se je rodila na Proseku 17. avgusta 1910. Njena mati je bila po rodu iz Velikega Dola, oče pa iz Tomaja. Bil je zelo poznan, saj je pred prvo svetovno vojno prevažal z volovsko vprego pošto iz Nabrežne na Prosek in nazaj. Marica se je v mladih letih spoznala z Josipom Trobecem in se z njim leta 1933 poročila. Tudi kasneje se ji je nudila prilika, da bi mesto suplente pismonoše na prosekški pošti. Takrat je bila uradna pismonoša Milka Ostrouška s Pro-

seka. Ob vsaki odsotnosti slednje je tako Marica raznašala pošto po Proseku in Kontovelu. Čeprav je hotela to delo odpuščati, ker je morala skrbeti za družino in dom, ji je po drugi svetovni vojni postalo neobhodno potrebno. Mož je namreč precej bolehal zaradi 18-mesečnega trdega ujetništva, ki ga je prebil v Livornu, kjer so ga leta 1943 priprli kot vojnega ujetnika. Takrat so mu deloma zmzrnile noge in zaradi posledic tega je tudi pred štirimi leti umrl. Josip je bil tudi večletni raznašalec Primorskega dnevnika.

Leta 1955 je Marica po dolgoletni suplenci dobila po upokojitvi Milke Ostrouške stalez pismonoše na Proseku. Od takrat do danes je minilo dvajset let in Marica je v tej dobi prav gotovo najbolj opazila in pobeseno sledila razvoju Proseka in Kontovele. Iz pogovora, ki smo ga imeli s prijazno proseksko pismonošo smo zvedeli marsikaj zanimivega. Marica nam je povedala, da je leta 1955, ko začela raznašati pošto, to nosila kar v eni rok, danes pa ji večkrat posebno v sobotah ni zadostovala niti obilna torba, ki je bila natrpana do zadnjega kotička. V začetku je sicer bila Marica edina pismonoša za Prosek in Kontovel, poleg tega pa je raznašala pošto tudi v nekdanji begunski sanatorij, ki je bil na Božjem polju, v begunsko taborišče, ki je bilo prav na Božjem polju. Nato, ko so zgradili naselje Sv. Nazarija na Proseku in gradili svetišče na Vejni, je postalo delo vedno bolj težavno, skoraj bi rekli neznosno. Marica je vedela, kdaj začne delati, ni pa bila sigurna kdaj bo končala. Toliko je bilo takrat pošte, upoštevajoč tudi, da je poštni urad deloval tudi v popoldanskih urah. Na srečo je leta 1965 pristopila v službo še domačinka Mara Bogatec, s katero sta si razdelili delo.

Marica je tako prevzela vas Prosek, del Kontovele, Dolanje vasi in begunsko taborišče na Božjem polju. Koliko kilometrov je prehodila in koliko pošte je Marica raznašala v teh letih, je težko povedati. Posebno mučno je bilo ob praznikih in pred vsakimi volitvami. Telegrami v zadnjih casih ni bilo več, toliko je v začetku, ker se ljudje sedaj raje poslužijo telefona.

Po toliko letih je Marica dosegla zasluženi počitek. Kako bo sedaj preživela svoj prosti čas? Zaupala nam je, da ji je žal, ker je šele po dnevniku zvedela o kraški odpravi planincev na vrh Triglav, ker bi prav gotovo šla z njimi. Morda to ni šala, saj je prav gotovo imela dobro kondicijo in trenirana. Marica je bila v svojem delu res vestna, poštna in pridna. Vedno se je držala gesla, da tudi navadna razglednica za tistega, ki jo odpošlje in tistega, ki jo prejme, velja mnogo. Zato so ji domačini navede hvala za njen trud, prijaznost in točnost in ji vsi kličejo: Marica, še na mnoga leta.

B. R.

Pohod Križanov na Triglav

Prosvetno društvo Vesna iz Križa je skupno z združenjem staršev priredilo pohod na Triglav, katerega se je udeležilo zadovoljivo število Križanov, predvsem mladih. Izlet je popolnoma uspel, čeprav so si izbrali najnapornejšo pot, ki gre od Bohinja preko prekrasnega Triglavskega narodnega parka. Na poti so Križani srečali tudi pogumne Prosečane, ki so se takrat vračali s Triglava. Upamo, da se bodo v prihodnje taki pohodi večkrat ponovili, kajti poleg rekreacijskega imajo taki izleti tudi družbeni pomen: vaška mladina na tak način navezuje tesne medsebojne stike.

GORIŠKI DNEVNIK

POMEMBEN SESTANEK NA GORIŠKEM ŽUPANSTVU

Visoki rimski funkcionarji ponovili pripravljenost da čimprej odprejo novi mednarodni mejni prehod

O odprtju prehoda Štandrež - Vrtojba bo razpravljala mešana italijansko - jugoslovanska komisija

Prejšnji teden so se na županstvu v Gorici sestali predstavniki različnih ministrstev, dežele in goriških oblasti. Sestanek je sklical ministrstvo za zunanje zadeve, da bi skupno preučili vprašanje mednarodnega mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba. Na sestanku so razpravljali o tem, kdaj naj bi ta prehod odprli, kako naj se lotijo gradnje mejnih objektov in kako gradnjo teh objektov uskladiti na italijanski in na jugoslovanski strani. Visoki funkcionarji in strokovnjaki so hoteli zbrati ustrezne podatke v zvezi s tem vprašanjem predvsem zato, da bi jih posredovali mešani italijansko - jugoslovanski komisiji in tako omogočili izvršitev nadaljnjega koraka k odprtju novega prehoda.

Na sestanku so bili prisotni prefekt iz Gorice dr. Molinari, predstavnik notranjega ministrstva dr. Trusolo, major Rosa za obrambo ministrstvo, dr. Macioce za ministrstvo za javna dela, inž. Bortolotti in dr. Azogardo za ministrstvo za promet, inž. Scotti za generalno ravnateljstvo uprave državnih cest ANAS, deželni odbornik za finance Coloni, deželni odbornik za prevoze Cocianni, inž. Sarpi za deželno območje za javna dela, župan De Simone, predstavnik pokrajinske uprave geom. Lodi, predsednik trgovske zbornice Lupieri, dr. Lombardi od finančne intendance, kvestor dr. Zappone, vodja obmejne policije dr. Volono, poveljnik grupe fi-nančnih straž polkovnik De Panfilis, skrbnik za javna dela v Trstu dr. Martuscelli, načelnik tržaške carine dr. Bolitti, direktor goriške okrožne carine dr. De Prosperis in pokrajinski veterinar iz Gorice dr. Matani.

Župan De Simone je prisotne seznanil z dolgotrajnim postopkom za odprtje mednarodnega prehoda, ter o težnjah, da se bolje ovrednoti Gorica ter bolje opredeli njena vloga mostu med Italijo ter srednjo in vzhodno Evropo ter omogoči večji turistični promet in zlasti trgovinska menjava med temi področji. Ki ga je prešle prav v zadnjem odstranjenju poglavite ovire za njegovo odprtje, ki so preprečevale pričetek gradnje mejnih zgradb kot so obmejna postaja, avtopot, ceste in podobno.

Za njim so strokovnjaki vsak s svojega področja opisali zadržanje svojih ustanov od finančnih, tehničnih in organizacijskih pogledov reševanja tega problema ter so pojasnili tudi postopke in roke za izvedbo določenih obveznosti.

Ob tem velja zlasti poudariti po-

novno obveznost deželnega odbornika za finance Colonia, da bo dežela - kot so že sklenili - prispevala večji del sredstev za izgradnjo mejnega prehoda.

Sestanek so sklenili z željo, da bi čimprej pričeli z gradnjo obmejne postaje ter avtopota in da bi tudi čimprej odprli mednarodni mejni prehod Štandrež - Vrtojba, ki je tako velikega pomena za nadaljnji razvoj krajevnega gospodarstva.

MEDNARODNA REVILJA «SEGHIZZI»
19 pevskih zborov septembra v Gorici

V polnem teku so priprave na številne manifestacije, ki spadajo v spored tradicionalnega »gorijskega septembra«. Med temi spadata tudi simpozij o zborovskem petju ter 14. mednarodni natečaj pevskih zborov. Obe prireditvi organizira goriški zbor »C. A. Seghizzi«.

V zvezi z mednarodno revijo pevskih zborov so nam sporočili, da so že znana imena devetnajstih pevskih zborov, ki bodo nastopili septembra v Gorici, med katerimi bo tudi pevski zbor »Kočo Racina« iz Skopja. Italijanski zbori, ki bodo nastopili na tej reviji so: pevski zbor »Mellersberg«, »Dopolavoro ferroviario«, pevski zbor »Melodia« ter »Montasio« (vsi štirje iz Trsta), »Stele di Rivignano« iz Vidma, pevski zbor iz Maniaga, »Voces latinae« iz Rovereta, polifonični pevski zbor iz Urbanie, »F. Coradini« iz Arezza, »I cantori di Perugia« ter »I minatori di Santa Barbara« iz Masse Marittima. Tuji zbori pa so: »Vokalen-semble« iz Avstrije, pevski zbor iz Budimpešte, »Alceo« iz Sofie, »Aich-chiess« iz Nemčije, pevski zbor iz Bratislave, »Kočo Racina« iz Skopja, akademski pevski zbor iz Poznanja (Poljska) ter »Corul Taranasec din Arduas« iz Rumunije. Naj dodamo, da bo član ocenjevalne komisije tudi prof. Egon Kunej iz Celja.

Prejšnji večer se je sestel novoizvoljeni odbor pevskega zbora »C. A. Seghizzi«, da bi si med njegovimi člani porazdelili odborniška mesta. Za predsednika je bil potrjen Giovanni Vezil, medtem ko sta bila Giovanni Culot in Paolo Formasetti imenovana za podpredsednika, oziroma tajnika, blagajnik pa je Luigi Sartori. Poleg tega so na zadnji seji goriškega pevskega zbora sestavili dve komisiji, od katerih bo ena skrbela za nastop zbora, druga pa bo pripravljala mednarodna srečanja.

OB RIMSKEM SHODU KATOLIŠKIH ZADRUŽNIKOV

Z združništvom v samoupravni model družbe ki naj odpravi sedanjo krizo ustanov

Predstavniki goriškega združništva Piani zagovarja v združništvu podoben združevalni proces, kot je v teku v sindikalnem gibanju - Politični nauk 15. junija

Združne oblike proizvodnje zavzemajo tudi v naših krajih vedno večji obseg. V furlianskih občinah deluje nekaj gradbenih združenj, deluje tudi zelo močna mreža živilskih prodajal, ki imajo svoj sedež v Gorici. Oblast sicer sprejema to samoupravno obliko proizvodnje ter je, denimo, dežela sprejela tudi več zakonov, da bi pomagala k nadaljnemu razvijanju združništva, vendar pomoč združenj še vedno ni zadovoljiva in tudi besed združniškov še ne poslušajo dovolj. Potrebno je še nekaj časa, preden bodo ti isti, ki imajo še vedno v rokah škarije in platno, prenehali zagovarjati

kapitalistično pojmovanje proizvodnje ter se usmerili k neposrednim upravljavcem.

S tem v zvezi se nam zdi zanimiv shod, ki so ga pred dnevi imeli v Rimu katoliški zadrudniki in na katerem je spregovoril tudi predstavnik goriškega združništva gibanja, demokratijski svetovalec cav. uff. Bruno Piani. Njegov poseg je po učen zlasti zato, ker izhaja Piani iz rezultatov zadnjih upravnih volitev 15. junija ter poudarja, da so ti rezultati pokazali, kako se pod pritiskom novih družbenih in gospodarskih vprašanj Italija spreminja. Po mnenju Marina Piana je po-

litični pomen glasovanja v tem, da se je v družbi pokazala volja po sodelovanju ljudstva na vseh ravneh. Takšna volja ljudstva, izražena na volitvah, teži v večjemu samoupravljanju preko združniških oblik, ki naj napravijo konec spekulacijam in naj ovrednotijo človeško delo in zasebno podjetnost. Ker združno gibanje ne hodi po izravnani poti, bi bilo po njegovi sodbi potrebno upoštevati izkušnje sindikalnih organizacij ter bi bilo treba začeti združevalni postopek tudi v združništvu, podobno kot je v teku v sindikatih. Tudi združne organizacije morajo - takoj kot so to storišle sindikati - premostiti voljo tradicionalna stališča po obrambi delovnega mesta in morajo doseči svojo vključitev v vse tiste družbene sredine, kjer se načrtujejo in sprejemajo ključne razvojne odločitve.

Ob koncu svojega govora je Marino Piani dejal, da bo združništvo omogočilo ustanovitve novega, samoupravnega modela družbe, premostilo krizo ustanov in tolmáčilo pristne želje državljanov, česar se danes ustanove niso več sposobne. Uvodno poročilo na vsedravnem svetu združne konfederacije v Rimu je imel predsednik dr. Radioli, ki je rekel, da hočejo združništvo ovrednotiti tudi na idejni ravni ter ga uveljaviti kot alternativo kapitalizmu in kolektizmu, da bi povzdignili človeško solidarnost ter odkrili njegov »družbeni« značaj. Združništvo predstavlja za Radiolija neke vrste »ekologijo človeka«, ki pa jo človek ne uresničuje sam, ampak ustvarja napredek v skupnosti s sebi enakimi.

Razna obvestila

Urada Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Slovenskega planinskega društva, Gorica, Ul. Malta 2, bosta do konca avgusta poslovala samo v jutranjih urah, in sicer od 9. do 12. ure.

Občinska knjižnica v Doberdobi bo zaradi političnih počitnic zaprta do 21. avgusta.

Pokrajinski odbor Rdečega križa obvešča, da bo ambulanta v Ulici Codelli 9, zaprta od 1. do 24. avgusta.

Pokrajanska uprava v Gorici je razpisala javni natečaj za mesto psihologa v pokrajinski psihiatrični bolnišnici. Prosnje je treba vložiti do 5. septembra letos. Podrobnejše informacije na personalnem oddelku pokrajine na Korzu Italia 55.

Pogled na občinstvo na sobotni proslavi 30. obletnice osvoboditve ob Doberdobskem jezeru

KULTURNI SPORED IN ZABAVALA

VEČ TISOČ UPOKOJENCEV NA SREČANJU NA LOKVAH

Zbrali so se iz cele Primorske - Govornik Viljem Pahor poudaril samoupravnost in nevrščenost Jugoslavije

Na velikem travniku sredi Lokev se je v nedeljo popoldne zbralo več tisoč upokojencev iz cele Primorske ter iz zamejstva na že tradicionalno srečanju, ki ga vsako leto v tem kraju prireja Društvo upokojencev iz Nove Gorice. Letošnje srečanje pa je bilo še bolj slovesno, saj so upokojenci ob enem praznovali tudi 30-letnico osvoboditve ter tako dali poseben pečat celotni manifestaciji.

K množični udeležbi na tem prazniku sta vsekakor pripomogla lepo vreme in prijetna svežina trnovskega gozda.

Popoldanska proslava se je pričela z nastopom moškega pevskega zbora »Soča« iz Nove Gorice, ki ga je vodil profesor Ivan Mignozzi. Slavnostni govor je imel predsednik občinskega sindikalnega sveta iz Nove Gorice Viljem Pahor. Govornik je v uvodu povedal, da Lokve spominjajo na čase izpred tridesetih let, ko je zmagovala partizanska vojska osvobodila te kraje ter izbojevala veliko zmago nad okupatorjem in njihovimi domačimi pomočniki. Po vojni se je po načelih narodnoosvobodilnega boja začela graditi nova Jugoslavija, ki je zrasla v samoupravno in nevrščeno državo. Samoupravni odnosi v sami Sloveniji, je dejal Pahor, pa so bili podlaga za vsestranski razvoj posameznih občin. Govornik je nato omenil sedanjo trenutno gospodar-

sko krizo ter izrazil prepričanje, da jo bodo premostili s prizadevanjem vsega delovnega ljudstva.

Pahor je nato omenil sedanji zunanje-politični položaj Jugoslavije ter rekel, da prav podpis listine o varnosti in sodelovanju v Evropi dokazuje pravilno pot nevrščnosti in nevršavanja v tuje zadeve, ki jo je izbrala socialistična Jugoslavija. Ta načela, ki so zrasla prav v času narodnoosvobodilne borbe, pa so trn v peti določenim reakcionarnim in protijugoslovanskim »krogom«, ki bi hoteli zrušiti sedanji socialistični sistem v Jugoslaviji. Tudi slovenski narodnostni skupnosti v Italiji in na Koroskem čutita pritisk te protijugoslovanske mrtnje. Jugoslavija pa tem silam odgovarja s politiko nevršavanja in dobrega sosedstva, kar sta pravilni in edini lahko zagotovita mir in sožitje med narodi.

Kulturni spored so sklenili pevci zbora upokojencev iz Postojne. S tem pa praznovanja ni bilo konec, nasprotno, prava zabava se je pričela komaj v poznih popoldanskih urah, ko so prireditelji poskrbeli za ples in veselje upokojencev.

Običajni neznanzi so v noči od nedelje na ponedeljek vdrl v skladišče gradbenega podjetja »Sodena« v Ulici Bagin v Trzinu ter iz njega odnesli zidarsko in drugo orodje za 1.500.000 lir skupne vrednosti. Neznanzi so svoj podvig opravili brez strahu, da bi jih kdo silal, saj je skladišče na samotnem kraju.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 »Ginger, il simbolo del sesso con licenza... d'amore«, C. Cassara in T. Brown. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

CORSO 17.15-22.00 »Ci sono dentro fino al collo«, P. Richard in J. Birkin. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.30-22.00 »La più bella serata della mia vita«, A. Sordi in M. Simon. Barvni film.

CENTRALE 17.00-21.30 »Hong Kong, lasciapassare per un massacro«, C. Lee. Barvni film.

VITTORIA Danes zaprti.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Due contro la città«, Barvni film.

PRINCIPE 18.00-22.00 »L'ultimo treno della notte«, Barvni film.

Nora Gorica

SOČA »Borsalino«, francoski barvni film ob 18.30 in 20.30.

SVOBODA »Billy Kid«, ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.

DESKLE »Vlak za dva petopuha«, ameriški barvni film ob 20.00.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POKOJE

ROJSTVA: Lorenzo Rizzato, Gianluca Brumat, Massimo Vida, Francesca Marega, Massimo Giglio, Francesca Bolzan, Lara Kovc, Jessica Battistella, Maurizio Fedel, Daniele Bais, Elisabetta Cecchin, Roberto Coto, Benedetto Iannello, Leonardo Guerrato, Mario Krajnc.

SMRTI: 67-letni novinar Ivan Marincič, 60-letni upokojenec Giovanni Soranzio, 35-letna učiteljica Anita Revinas por. Bregantini, 62-letna Ivanča Gorjup, 67-letni upokojenec Giovanni Peternich, 67-letni upokojenec Luigi Ziani.

OKLICI: računovodja Anna Pennelli in delavec Pantaleo Banno, univerzitetna študentka Duša Starc in univerzitetni študent Slava Krizman, profesorica Jožica Lašič in inženir Marjan Čefarini, delavka Nadja Zavadlav in kuhar Flavio Franco, gosposinja Maria Assunta Conte in karabinjer Ernesto Ziglioli, uradnica Floriana Giovannini in varilec Antonio Di Miele, gosposinja Fulvia Gabrielič in prodajalec Adriano Chiopris.

POROKE: frizerka Margherita Brandolin in delavec Fabio Rosolen, frizerka Bruna Culot in uradnik Aurelio Simonetti, delavka Danira Ziani in delavec Armando Seni, delavka Ornella Palla in delavec Roberto Sanità.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dezurna lekarna Pontoni e Bassi, Rastel 52, tel. 83-349.

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dezurna lekarna Centrale, Trg republike, tel. 72-341.

Prosvetno in športno društvo »Sodovnje« izražata družini ob smrti očeta in moža Iva Marinciča iskreno sožalje.

Načelnik svetovalske skupine KPI v deželnem svetu Colli je poslal našemu uredništvu ob smrti tov. Marinciča naslednje sožalno brožavko: »Presunjen ob izgubi vašega kolege Iva Marinciča se pridružujem vašemu žalovanju s prošnjo, da posredujete moje iskreno sožalje prizadeti družini«.

Prispevki

Za folklorno skupino »Sodovnje« je N. N. prispeval 5.000 lir. Janko Gergolet in Rudi Pavšič sta v počastitev spomina Iva Marinciča darovala po 5.000 lir za partizanska spomenika v Dolu in Podgori. V počastitev spomina Iva Marinciča je družina M. darovala 10.000 lir za tabornike RMV.

SPRIČO DRŽAVNEGA UDARA V NIGERIJ OD SAMEGA PETROLEJA SE LE NE DA ŽIVETI...

Generalu Gowonu je odklenkalo - Pokopala sta ga slabo gospodarenje in korupcija - Velikih naravnih bogastev niso znali izkoristiti

V torek, 29. julija ob 7.30 po srednjeevropskem času je radio Lagos lakonično sporočil, da je bil predsednik nigerijske vlade Gowon odstavljen. Letališča in mejni prehodi so bili za promet zaprti. Državni udar je izvršila skupina visokih oficirjev, ki se je bila naveličala slabega gospodarjenja in korupcije.

Za udar so si izbrali ravno pravšnji čas: generalu Yakubu «Jacku» Gowonu, vrhovni poveljni vojaških sil in predsednik filameriške vojaške vlade, je namreč tedaj bil v Kampali, kjer se v slikovitih rezhij ugandskega predsednika Idi Amina zaključuje priprave na konferenco Organizacije za afriško enotnost OUA, nekakšne afriške OZN.

Vest o državnem udaru je odjeknila po vsem svetu, zlasti pa še v zahodnih državah, ki podpirajo Gowona — v prvi vrsti v Združenih državah Amerike. Poleg Američanov zelo pozornost sledijo političnemu razvoju v Nigeriji tudi Kitajci, ki so v tej afriški državi dejansko izpodrinili Ruso. Opazovalci so mnenja, da državni udar ne sloji na politični podlagi, temveč naj bi šlo zgolj za nekakšno obračunavanje med posameznimi sloji vojske.

Seznamimo se približe z nekaterimi zgovornimi podatki o nigerijskem gospodarstvu. Nigerija je sedma največja izvoznica surovega petroleja na svetu. Njena plačilna bilanca je leta 1974 izkazovala 4 tisoč milijard lir prebitka. Takorekoč vse nigerijsko ozemlje je zelo bogato z rudami, pa tudi kmetijstvo je bilo do nedavnega v polnem razmahu. Po krvavi secesijski vojni v Biafri se je leta 1970 zdlo, da bo Nigerija prevzela vedno mesto med afriškimi državami. Američani, ki uvažajo večji del nigerijskega petroleja, so Nigerijo pritegnili v svoje vplivnostno področje, z druge strani pa je Kitajski uspelo izpodriniti Sovjete — v Nigerijo je poslala nič koliko tehnikov, agronomov in zdravnikov.

Gre torej za deželo, ki razpolaga z velikim naravnim bogastvom, katerega pa ni znala izkoristiti. Primer: v bližini Port Harcourta so velika petrolejska ležišča, kjer pa naravni plin nenehno izgorava, ker ni vlada poskrbela za gradnjo ustreznih naprav za njegovo pridobivanje; s tem je državna blagajna izgubila vsak dan kakšnih 1.500 milijonov lir. To še ni vse: Nigerija (s svojimi 80 milijoni prebivalcev najgostejša naseljena afriška država) ima obilo delovne sile, primanjkuje pa ji izobražencev, tehnikov, strokovnjakov in sploh kvalificirane osebe. Vodilni razred sestavlja ožja skupina oseb, ki so se izšolale na evropskih u-

niverzah, in množica malih uradnikov in trgovcev, ki so se kar čez noč ter nepravilni znanli na odgovornih mestih. Državni upravni aparat je povsem neuporaben, na vseh ravneh pa hudo razpase na korupcija. Če priletiš na letališče v Lagosu, moraš vselej podplačati tega ali onega carinika (z zneskom vsaj 10.000 lir), da te ne bi prestrogo prerešali. Industriji in trgovci morajo ravno tako podplačevati vladne funkcionarje, da si lahko zagotovijo obrtna dovoljenja. Ako hoče voziško dovoljenje ali telefonski aparat, mora odšteti nekaj kot 100.000 lir in tako naprej.

Odstavljeni Gowon je pristen vojak: raje je bival v vojašnici ka-

kor pa v razkošni predsedniški palači; s politiko se ni rad ubadal, varneje se je kretal v objemu vojaške hierarhije. Skušal je sicer po pravili položaj, ki se je bil poslal tudi zaradi plemenskih sporov ter se je v ta namen obrnil na vojsko. Ta šteje danes 250 tisoč moških (v prvih letih neodvisnosti komaj 9 tisoč), 50 odst. državnega proračuna je namenjen jachenju obrambnega aparata, plače so dobre, odlikovanja in napredovanja po činih takorekoč na dnevnem redu, a vse to ni Gowonu pomagalo, kakor mu tudi ni pomagala obljuba, da bo v kratkem zopet povisil plače vojakom ter nabavil vojski novo sodobno orožje. Vojska mu je obrnila hrbet.

OB DUNAJSKIH SLAVNOSTNIH TEDNIH SVOJEVRSTNO GLEDALIŠČE V LOPI DUNAJSKE KLAVNICE

Iz prašičje klavnice nastala pravcata gledališka dvorana - Zanimiva predstava o Kristofu Kolumbu z dialogi, ki so uglašeni na današnje avstrijske razmere

Nenavaden prostor v nenavadnem okolju si je izbralo gledališče Arena 75, ki deluje v času Dunajskih slavnostnih tednov. V dunajski četrti St. Marx daleč proč od velenestnega trušča si je umetniško vodstvo z intendantom prof. Ulrichom Baumgartnerjem na čelu preuredilo v opuščeni prostor klavnice nekdanjo prašičjo dvorano, namenjeno za namembno izzivalno nastopanje raznih avantgardnih gledaliških skupin na prireditvah z nazivom anti-festival.

Na povabilo vodstva festivala sva se z ženo udeležila dopoldanske predzadnje generalke, ker sva bila za premierski večer že zasedena za obisk v drugem gledališču. Tako sva prišla v najtesnej-

ši stik z dozorevanjem predstave v delovnem procesu, ki je potekal kot v nekakšni gledališki delavnici.

Velika lopa, v kateri so do nedavnega še klali prašiče, je po dolgem strmo dvignjena do ozadja s sedeži. Tudi na obeh straneh sta tribuni za občinstvo. Oder je torej s treh strani obdan s sedeži, da je čim bolj v središču dogajanja. Več orodij iz železnih cevi so stolpi za reflektorje, s katerimi vsem na oči opravljajo razsvetljajo. Tudi prizorišče je golo, le velik lok, razpet čez ves oder kot bi ponazarjal mavrico, je trden dekorativni element. Vse drugo, na videz neurejeno, vendar točno preudarno pripravljeno, je ves čas vidno na praktikabelskih

vovozih v ozadju odra. Nikakršnih zaslonov, nič zaves, vsepovsod golo konstrukcije. Kot, da je vse na oderu še v gradnji. Izpod stropa visse neštet mikrofon. Kot jeklene ptice se zde. Glasba in petje igralcev bo namreč posredovano s posnetim petjem, kot to v navadi v filmih in v novejšem času tudi v muzikalih.

Vse to obdajajo surovi, hladni betonski zidovi do visoke koničaste steklene strehe, ki so jo prebarvali s temnosivo barvo. Kljub temu se sivkasta dnevna svetloba meša z žarečimi snopi svetlobnih teles, ki poskušajo z ostrimi belimi prameni razparati umazano polnočno sivino.

Nalčeni igralci in igralke v civilnih oblekah hodijo sem in tja po oderu in v dvorani, se pogovarjajo, iščejo in sprašujejo asistente, inspiciente in druge sodelavce o zadnjih podrobnostih.

Režiser predstave prof. Ulrich Baumgartner si skuša s pogostim priziganjem cigaret zatreti ali vsaj prikriti neizbežen predpremijski nemir. Živahno pregleduje oder in prostore v ozadju. Njegova zadnja navodila igralcem in tehničnemu osebju dopolnjujejo ustvarjalno ozračje.

Fantastično, kje povsod najde živno gledališče stik s svetom! V odmaknjenem kraju, v eni izmed velikih zapuščenih, hlad in puščobo preprežajočih se prostorov, v katerih je nekdanj brizgala živalska kri, darovana za kulinarčni dobrobit človeštva. Nič več ni sledu o klanju in krvi. Zdaj raztelesujejo v temnem prostoru človeške usode: resne in smešne, dramatične in krvave, čeprav brez krvi, toda tudi brez usmiljenja. Padajo krinke z obrazov, včasih jih igralci snemajo s silo z nas...

Prostor zunaj zgradb je slikovit. Kot v otroškem naselju. V mavričnih barvah so poslikana poslopja. Vse stene spodaj so poslikali in porisali šolski in predšolski otroci z živahnimi barvami. Spremenili so prejšnje puste, kasarnam podobne stene v naravno veliko naslikano zelenje in cvetje, otroško naivno in prepro, kot v domišljijem pravljicnem vrtu. Prisrčno obdaja cloveka. Spremlja ga na vsakem koraku, na dolgem poslikanem dvorišču prav do vhoda v gledališko lopo...

Vse je že nared za veselo zgodbo o Kristofu Kolumbu in njegovem odkritju novega sveta. Po Walterju Hasencleverju in Kurtu Tucholskiju, je eden izmed pozabljenih velikih piscev avstrijske literature med obema vojnama, Jura Soyfer, temeljito predelal njegovo igro o Kristofu Kolumbu. V stiski tridesetih let je Soyfer stal na strani delavskega gibanja. Pisal je glose, pesmi, sanse in gledališke igre. Nekatere so bile uprizorjene, mnoge pa so se izgubile, ko je bil leta 1938 odgnan v taborišče Dachau, kjer je kmalu zatem umrl.

Sedanjo igro je popolnoma odlični delu prvotnih avtorjev. Idejo Kristofa Kolumba je duhovito približal miselnosti Dunajčanov in ustvaril neke vrste avstrijsko besaško opero. Vsebine je aktualiziral, kar je večkrat sprožilo negotovane pri oblahest in v zadnjih letih prepričljivo uprizoritev.

Ugasnile so luči, le sivkasta svetloba preplavljala prostor. Vedra glasba iz zvočnikov privabi igralce v civilu na oder, ki jih obdaja jesenjsko, da so le komedianti, ki bodo prikazali kolidivo zgodbo o Kristofu Kolumbu, vlečajo iz ogromne pletene košare pred odrom kostume in rekvizite in se preoblačijo.

EMIL FRELIH

(Nadaljevanje sledi)

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI

Stari običaji izumirajo, gostoljubnosti pa ni kraja

Izlet, ki ga je vredno narediti: v Oskoruš na Momjanskem - Domačini pristrčno sprejmejo vsakogar - Od nekdanje «šagre» je nekaj vendar še ostalo

Tudi na vseh Bujskega «šagre» niso več tisto, kar so bile nekoč: čeprav se še odvijajo, so gotovo izgubile svoje nekdanje značilnosti. Samo tu pa tam, v vseh Momjanskem, lahko še naletimo na «šagro», ki nas vsaj malo spominja na pretekle dni.

V vasi Oskoruš na Momjanskem imajo ljudje že stoletja svojo «šagro» v nedeljo po 16. juliju, torej okrog dneva Matere božje, Karmelske, čeprav je patron majhne, toda simpatične cerkvice v Oskoruš Sv. Juraj.

Cerkvica je ob robu griča, ki se ostro spušča proti dolini Dragone, tako da se zdi, kot bi bila cerkev zgrajena na samem robu prepada. Okrog nje je nekoč bilo pokopališče, ki so ga potem premestili na drugi konec vasi, ostale so pa ciprese okoli cerkvice, ki krasijo ta del vasi. Zanimiv je lakoničen napis nad vhodom v cerkev «D C Goffa, ob katerem sta vklesana meč in se nekakšno čudno orožje — kombinacija okroglega turškega meča in sekire. To nam daje povod za ugibanja o tem, kdo in kdaj je cerkvico zgradil. Morda je to bil

«Dominus Comes Goffredo», torej grof Gottfried, ki je moral biti pač velik bojevnik, ko pa je imel takšno nevarno orožje za svoj simbol. Omenjeni napis ostane torej prava uganka, ki jo bo težko rešiti po tolikem času. Cerkvica je zelo skromna: opremljena je s peščico barvnih lesenih figur, med katerimi je posebno zanimiv relief Boga očeta nad spovednico, delo neznanega domačega mojstra, ki je Bogu dal obličje ter izraz simpatičnega, dobrodušnega kmetovalca z velikimi, od težkega dela močnimi in grobimi rokami, od sonca porjavljani.

Za «šagro» je cerkvica velika urejena in seveda odprta obiskovalcem: na tem so odprta tudi vrata vseh vaških hiš — sleherni domačin povabi priselca na korec «domačega», in če bi človek posrebel sladko kapljico iz vseh kozarcev, ki mu jih gostitelj ponudijo, tedaj bi se vračal domov po vseh stirihi...

Tega dne v vsaki hiši tudi kuhajo in pečejo, tako da lahko potrestje gostom s pristnimi mesnimi specialitetami in pa tradicionalnimi «kroštoli», ki jih Oskorušanke prav mojstrsko znajo pripraviti. Običaj, po katerem je bil na dan «šagre» vsakdo gost posameznih vaških družin, sega v tiste čase, ko je bila krščanska dolžnost slehernega domačina pogostiti popotnika, ki je prišel od daleč.

Meščanu, ki se sprehodi po tih in starinski vasi na rebri, se kar čudno zdi, ko ga ljudje povabijo domov na kozarec vina; tedaj se spomni na pretekle čase, ko ni bilo sodobnih cest, niti avtomobilov ter so ljudje neradi potovali. Takrat je marsikdo, posebno ženska, prebil vse življenje na poljih in v vinogradih domače vasi, kjer je trdo garal; ženske niso takorekoč od zibelke do groba videle drugega kraja kot Oskoruš.

«Šagra» je zato v tistih časih pomenila za vasico velik dogodek: saj so se zgrinile v Oskoruš trume ljudi iz drugih vasi in krajev z vsega Momjanskega pa tudi z bujskega področja in iz Savinje. Po ozki in strmi poti čez griče — takrat še ni bilo današnje ceste čez dolino Potoka — so se proti Oskorušu vzpenjali osli in vovozji natovorejeni z različnim blagom, kajti ob priliki «šagre» se je v vasi odvijal tudi semenj. V Oskoruš so prihajali tudi fantje iz drugih vasi: to je bila za domača dekleta lepa priložnost, da so se seznanila z njimi ter se — če je šlo vse v redu — tudi omožila.

Če si takrat povabil na kozarec vina človeka iz druge vasi, je to bila obenem priložnost za ta ali oni posel. Sploh pa so se med takš-

nimi obiski možakarji pogovarjali o tem, kako bodo obrodile oljke in trte, oziroma se dogovarjali glede prihodnjih kupcij, razen tega so si izmenjavali izkušnje in nasvete.

«Šagra» je torej bila priložnost za pravcata «poslovna potovanja», kakor bi temu rekli danes. Hkrati je dajala ljudem možnost «rekreacije», se pravi izletov z obiskom sorodnikov, nenazadnje pa je pomenila praznično priliko, da so zvedeli za novice iz drugih krajev in vasi.

Časi so se medtem temeljito spremenili. Avtomobili drvijo tudi skozi vasio Oskoruš in od nekdanje tradicionalne, pristne «šagre» je ostalo zgolj ime. V vasi Momjanskega se namreč «šagre» še vedno nadaljujejo, vendar so drugačne, pa tudi takšnega pomena nimajo več kot nekdanj. Nekaj takšnega vzdušja, ki je bilo značilno za «šagro» iz tistih časov, je začutili le v Merišču, Briču in seveda Oskorušu, kjer nimajo gostiln; še danes domačini radi povabijo gosta na dom ter mu potrestjejo z jedajo in pijačo.

T. F.

Napet film mu je bil usoden

REŠITEV KRIZANKE

NEW YORK, 4. — V newyorški kinodvorani je zaradi srčne kapi umrl 43-letni Henning Thomsen. Pristvoletni je izredno napetemu filmu z naslovom «Jaws» (Zrela), ki prikazuje lov na najbolj krvoločno vrsto morskih psov, tisti namreč, ki človeka vselej napadejo. Med najbolj pretresljivimi scene proti koncu filma je nesrečnež kar oblezal na stolu. Kljub takojšnemu znenimemu pozivu na pomoč je podlegel prevleli razburjenosti.

Poljaki čedalje bolj trgujejo z Zahodom

Poljska zunanja trgovina je v polnem razmahu. Zanimivo je, da ta država čedalje bolj trguje z Zahodom. Leta 1974 je vrednost poljskega izvoza dosegla 27,6 milijarde zlotov; to pomeni 4 odst. več kakor v letu 1973 in dvakrat več kot v letu 1970. Poročilo agencije TASS navaja, da je vrednost uvoza na Poljsko znašala 34,8 milijarde, se pravi 33,4 odst. več kakor v letu 1973. V razdobju 1971-1974 je povprečni letni porast poljskega izvoza znašal 18,2 odst., uvoza pa 24 odst.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Z veliko težavo se boste prilagodili novim okoliščinam, vendar ne boste vrgli peski v koruzo. Prijetno srečanje.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Prijeli boste zelo mikavno ponudbo za sodelovanje pri nekem važnem poslu. Ne odrecite. Ljubosumna boste.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Svoji načrtovi ne izdajajte vsakomur, ker vam bi znalo škoditi. Več vpljivosti do ljubljene osebe.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Na delu boste imeli nekoliko smole, vendar se bo vse dobro izteklo. Novo srečanje vam bo odprlo nove poti.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Preveč na lahko jemljete neke finančne zadeve, kar se vam bo mačevalo. Večer posvetite izključno družini.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Več previdnosti v poslovnih zadevah oziroma na delu ne bo škodovalo. V čustvenih zadevah zadoščanje.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Kar se poslovnih zadev tiče, vam grozi nevarnost, da boste izgubili na svojem prestižu. Srečali boste starega znanca.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Napočil je trenutek, da spreminite poklic ali delo. Prijatelji vas bodo priporočili v novo smer.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) S pravilno potezo boste ugnali svoje poslovne tekmece. Zelo prijeten dan v družini, še posebej z ljubljeno osebo.

VOĐNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Čaka vas zelo važen posel, ki ga boste dobro izpeljali. V čustvenih zadevah se bo nekaj zataknilo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne obupajte, če boste naleteli na kako težavo, saj je začetek vedno težaven. Hujiš spor v družini.

RADIO VELE VIZIJA

TOREK, 5. AVGUSTA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 18.15 PROGRAM ZA NAJMLAJŠE
- 19.15 KATJA IN KROKODIL — češkoslovaški film
- SPORTNI DNEVNIK
- Italijanske kronike
- Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 Amerika dvajsetih let: HAROLD LLOYD
- VSE IN NOBENA
- Film je bil napravljen leta 1924, v glavnih vlogah igrajo: Harold Lloyd, Jobyna Ralston, Richard Daniels, Carlton Griffin in drugi. Za režijo je poskrbel Fred Newmeyer.
- Film pripoveduje o poprečnem ameriškem možkarju, nerodnem in sramežljivem, ki mu gre v vsakdanjem življenju na videz vse narobe, vendar se spričo obline mere sreče vselej vse dobro izteče. Film je izrazilo komičen, za kar gre zasloga nosilcu glavne vloge Haroldu Lloyd. Ta posebej mladeniča, ki je zelo sramežljiv do žensk, a kljub temu piše knjigo o temu, kako je treba ženskam dvoriti. Medtem sreča mlado in bogato dedinjo, ki mu prične ... dvoriti.
- 21.55 IZ ENE CELINE NA DRUGO: Zgodbe o naseljih
- CIGANI MORJI
- V današnji oddaji bo govor o «morskih ciganih», ki so naseljeni na otoku Solu, v bližini otokov Bornea in Mindanao
- 23.00 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 ŽUŽELKE: skrivnostni in nepoznani svet
- METULJI — Drugo nadaljevanje
- 22.00 Sprehod po obali
- Glasbena oddaja, ki jo vodi Aba Cercato

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 19.00 Obzornik
- 19.10 L. Suhodolčan: NAOČNIK IN OČALNIK - III. del
- 19.40 IKBANANA: Inačica poševnega sloga
- 19.50 BISERI MORJA — serijski film
- Je dokumentarna barvna serija francoske proizvodnje. S posebnimi podvodnimi kamerami so nam smelci in potapljači odkrili svet, kakršnega še nismo videli. Snemanje je bilo včasih tudi nevarno — saj nekatere na pogled povsem nedolžne rube, izločajo strup, ki je celo ljudem škodljiv. Poleg ribjega sveta nam bo serija prikazala tudi svet koral, morskih zvezd, školj in rakov. Po načinu snemanja in s snemanjem nekaterih detajlov pa serija tudi opozarja na žareče probleme ekologije morja in na nevarnosti, ki zaradi onesnaženja pretijo morski flori in favni
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Zadnji meseci druge svetovne vojne — 4. del
- 22.05 J. Pašteka: ADAM ŠENGALA — slovaška nadaljevanka
- Nastala je po istoimenskem romanu I. Nadaši - Jege. Okvir je zgodovinski, zgodba — čas dogajanja: sedemnajsto stoletje — pa pripoveduje o dogodivščinah in usodi podeželskega fanta. Adam se po očetovi smrti odloči oditi v svet, kjer naj bi uspel. Kmalu pa naleti na prve težave, saj pride do spora med njim in med grofom Markočem, ki trpi mlado kmetico. Adam Šengala tega ne prenese, zato pride med njim in med velikašom do obračuna; Šengala je prisiljen zbežati. Naključje pa nanesse, da sreča prelepo Betko Pokankovo iz Trnove. Grof Markoč ga preganja. Da bi se izlekel iz težkega položaja, vstopi v vojsko grofa Paljaja...
- 23.05 DNEVNIK
- 23.25 Mladinsko evropsko prvenstvo v namiznem tenisu

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.55 Otokski koteček — risanke
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 17 TRENUTKOV POMLADI — nadaljevanka — 10. del
- 22.40 Moje ime je Jemal
- Film iz serije «IZVRŽENCI»

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Pratik; 12.50 Medigra za kitaro; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in privedite; 18.30 Komorni koncert; 18.55 Jazovski ansambel; 19.10 Slovenski biografski roman — F. Detela: Veliki grof — roman o zadnjem celjskem grofu; 19.25 Za najmlajše: Potovanje in lepi zivalski svet; 20.00 Sport; 20.35 Koncert; 21.50 Nežno in tiho.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje poyevke; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Nemogoči intervjuji; 12.10 Cetri program; 13.20 Program z B. Buzzanca; 10.05 Folk glasba; 14.40 Nadaljevanka; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in simfonična glasba; 19.20 Operne klade; 21.20 Radijsko gledališče; 22.20 Ponovno na sporedu z D. Modugnom.

SLOVENIJA

7.30, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 23.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniško potovanje od strani do strani; 10.20 Vokalni ansambli; 10.50 Znanje melodije; 11.15 Promenadni koncert; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 14.15 Zabavna glasba; 15.10 Za mladi svet; 15.40 Na poslušalce; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.45 «Vrtljake»; 17.15 Naš gost: 18.20 Zvočni portret hornista Jožeta Falouta; 19.05 V tork nasvidenje!; 20.30 Zabavna glasba; 20.40 Ansambel Jožeta Kampeca; 21.00 Svol, zemlja v pesmi in besedi; 21.30 Radijska igra; 23.20 Simfonične burleske; 00.05 Literarni nohturno.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.00, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.30 Folk glasba; 10.00 Z nami je...; 11.00 Glasba in nasveti; 11.30 Od melodije do melodije; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Plošče; 14.00 Glasbena matineja; 14.40 Glasba; 15.10 Glasba; 15.40 Glasba; 16.00 Glasba; 16.30 Glasba; 16.50 Glasba; 17.00 Glasba; 17.30 Glasba; 18.00 Glasba; 18.30 Glasba; 19.00 Glasba; 19.30 Glasba; 20.00 Glasba; 20.30 Glasba; 21.00 Glasba; 21.30 Glasba; 22.00 Glasba; 22.30 Glasba; 23.00 Glasba; 23.30 Glasba; 24.00 Glasba.

„BRATA“

TURKI SO ZAČELI PREISKAVO...

...Z OBILNIM PLENOM SO TURKI ZAPUSTILI VAS. MNOGO DEKOV JE TISTEGA DNE ZADNJIKRAT VIDELO RODNI KRAJ...

BESNI, KER NISO NIČESAR NAŠLI, SO UBILI VUJADINA IN NJEGOVO ŽENO...

ZA NJIMI JE OSTALA NEMOČNA ŽALOST TI STIH, KI SO JIH LJUBILI

piše Ciril Galè

POTEM SO ZAČELI OPUSTO: SENI DOM...

...IN OPUSTOŠENI REVNI DOMOVI, OD KATERIH SO MNOGI IZGUBILI TUDI GOSPODARJE

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Michele Gianfrancesco je razstavljal v Opatiji

To dni je slikar Michele Gianfrancesco zaključil v opatijskem hotelu «Ambasador» svojo razstavo, ki smo jo na javnosti sredi julija. Razstava je vsestransko uspešna, o čemer pričča dejstvo, da jo je zabeležil in dobro ocenil resni tisk in sicer tako «La Voce del Popolo», kot tudi «Novi Lists», nadalje sta o njegovi razstavi spregovorila Radio Reka in Radio Koper. Njegovo razstavo so registrirali tudi tržaška občila, vsevstvi Radio. Skratka, slikar je lahko in tudi je zadovoljen, da je njegov «obisk» onstran meje doživel tolikšno pozornost. To pa temelj, ker Michele Gianfrancesco ni domačin in je pri nas razmeroma malo časa. Slikar je namreč finančni podčastnik na mejnem bloku na Pesku, kamor je prišel z italijanskega Juga. Toda v našem mestu se je mladi slikar kmalu znašel in se v okolje vživel, saj smo ga že srečali na kakšni slikarski manifestaciji med drugimi tržaškimi likovniki.

Kakor nam pove gornja slika, je Michele Gianfrancesco ostal zvest figurativni umetnosti in ga modne novosti doslej še niso speljale «pota». Sicer pa je glede svojega stila rekel med drugim, da «resničnost, jaz proučujem in

AVTOMOBILIZEM

NA VN ZAHODNE NEMČIJE

Carlos Reutemann osvojil nepričakovano prvo mesto

Lauda povečal prednost na lestvici svetovnega prvenstva

NÜRBURGRING, 4. — Argentinec Carlos Reutemann je na brabhamu nepričakovano zmagal na avtomobilski dirki formule 1 veljavni za VN Zahodne Nemčije. Drugi je bil skoraj nepoznani francoski vozač Jacques Laffite na williamsu, na tretje mesto pa se je uvrstil Niki Lauda na ferrariju. Avstrijec je z osvojenimi štirimi točkami še povečal svojo prednost na lestvici svetovnega prvenstva, saj ima drugouvršeni na lestvici, Reutemann, kar 17 točk manj kot on.

Nedeljska dirka je bila zelo razburljiva. Znano je, da je dirkališče v Nürburgringu eno izmed najbolj težavnih, če ne za najbolj težavno dirkališče na svetu. Tudi letos ni izneverilo temu slovesu in je pripravilo mnogo presenečenj. Izmed 24 avtomobilov, kolikor jih je startalo, jih je privzelo do cilja le devet. Večina pilotov, ki niso dokončali dirke, je odstopila zaradi okvare na amortizerji ali na gumah. Med tistimi, ki so odstopili naj omenimo svetovnega prvaka Emersona Fittipaldija, Schecterja, Hunta, Regazzonija in Masso. Z nedeljskim neuspehom si je Fittipaldi praktično zapril vse možnosti za ponovno osvojitve naslova svetovnega prvaka. Na začasnih lestvicah je prehitel celo nedeljski zmagovalec Reutemann.

Dirka v Nürburgringu se je dobro začela za Nikija Lauda in njegovo ferrari. Avstrijski vozač je takoj po startu prevzel vodstvo in ga obvaroval pred nenehnimi napadi Francoza Depaillerja. Že v začetku se je moral Fittipaldi ustaviti v boxu, da se mu zamenjajo razcefrano gume. Brazilec je opravil še nekaj krogov, nato pa je moral zaradi okvare na motorju dokončno odstopiti. Po devetem krogu je moral zaradi okvare v boxu tudi Depailler, tako da je prepuštil drugo mesto Regazzoniju. Vse je že kazalo, da bodo doživeli ferrariji dvojno zmago, le krog pozneje pa je švicarskemu pilotu zavrel motor, medtem ko je moral Lauda zamenjati preluknjano gumo. Pri zamenjavi je zgubil dragocene sekunde in omogočil Reutemannu, da se je prebil na prvo mesto. Ko se je Lauda vrnil na progo, je bil že četrti, saj sta ga poleg Reutemanna prehitela še Laffite in Tom Pryce na shadowu. Takrat so manjkali do konca dirke še štiri krogi, kar je bilo vsekar pre malo, da bi se lahko Lauda spet prebil na prvo mesto. Avstrijec je uspešno prehitel še Prycea, ki je v zadnjem krogu naredil napako in se je moral zato zadovoljiti s četrtim mestom. Peti je bil Anglež Alan Jones na loli, šesti pa Nizozemec Van Lennep na ensignu.

Nedeljska zmaga je četrti uspeh Reutemanna na dirkah formule 1, ki veljajo za točke svetovnega prvenstva. Pred tem je Reutemann osvojil VN Argentine leta 1972, lani pa je zmagal v Južni Afriki in v Avstriji.

Lestvica VN Zahodne Nemčije:

1. Reutemann (Arg. — brabham), ki je prevozil 14 krogov dirkališča za skupnih 319 km v 1:41'14" s povprečno hitrostjo 189,473 km na uro.
2. Laffite (Fr. — williams) 1:37"7 zaostanka
3. Lauda (Avs. — ferrari) 2'23"3
4. Pryce (VB — shadow) 3'31"4
5. Jones (VB — lola) 3'50"3
6. Van Lennep (Niz. — ensign) 5'5"5

Lestvica za svetovno prvenstvo:

1. Lauda 51 točk, 2. Reutemann 34, Fittipaldi 33, 4. Hunt 25, 5. Pace 24, 6. Schecter 19, 7. Regazzoni 18.

KOŠARKA

«Medcelinski» v Ameriki

Košarkarski cirkus, ki se je medtem preselil preko oceana bo danes začel s predstavami v Braziliji. Na otvoritveni tekmi ameriškega dela medcelinskega pokala se bosta namreč srečali Brazilija in Grčija. Zmagovalec domačinov seveda ne bo ušla. Po evropskem kolu vodi Sovjetska zveza, ki je zmagala v vseh štirih tekmah. Italija in Jugoslavija sta zaobeležili vsaka po 3 zmage in 1 poraz. ZDA in Brazilija sta iz Evrope odšli s polovičnim uspehom, Kanada, Mehika in Grčija, ki itak ne dopolnjujejo programa, pa imajo pasivno bilanco.

KOLESARSTVO

Maver drugi v Kokrici Marušič spet v sedlu

Med veterani je Marušič, ki zaradi bolezni ni mogel tekmovali v prvem delu letošnje sezone, neuradno nastopal na dirki na kronometar iz Šempolaja do Nabrežne ter zabeležil dober čas okrog šestnajstih minut, kar dokazuje, da je prišel v dobro kondicijo in da lahko z zaupanjem gleda na preostali del letošnje sezone, predvsem pa da bo lahko zabeležil dobre rezultate v mednarodnih dirkah, ki se bodo nadaljevale konec tega meseca. Trenutno vodi na lestvici mednarodnega prvenstva Trsta Vižintin, ki je daleč pred drugimi tekmovalci. Dobro pa je na tej lestvici, ki jo bomo objavili v prihodnjih dneh, uvrščen tudi Macarol. Marušič sicer ne bo mogel konkurirati za prva mesta na skupni razstavitvi, lahko pa bo pripravil presenečenje v posameznih nastopih.

R. Pečar

Sosič in Gorup sta nastopila med mladinci na 34 km dolgi progi, ki se je izkazala za lonjskega predstavnika za prekratkot. Kolesarji so se po ostri borbi predstavili skupaj na cilju, kjer je «belo-modri» kolesar Sosič zasedel komaj deseto mesto. Pri tem je treba upoštevati, da je moral tudi nekoliko štediti v močmi za nastop v nedeljo na krožni dirki v Vergnacnu.

Nastop v Furlaniji pa ni bil zanj preveč uspešen. Zmagal je spet mladi Da Ros pred Primaverom. Omeniti je treba, da je bil Da Ros pred tremi tedni član mladinske ekipe Furlanije. Julijske krajine, ki je osvojila naslov italijanskega prvaka v ekipni vožnji na kronometar, so si se je v nedeljo podal na beg ter bil med prvimi v dveh izmed štirih krogov, kakor je zaradi utrujenosti popustil in se je moral zadovoljiti s tridesetim mestom. Popredna hitrost zmagovalca je na 112 km dolgi progi znašala 40,499 km na uro.

Naslov Italiji

BARCELONA, 4. — Z zmago v petem in zadnjem srečanju z Nizozemsko je Italija drugič v zgodovini svojega bezbola osvojila evropski naslov. Prvič se je to zgodilo kar pred 21 leti!

Odlično srečanje je začelo za Italijo zelo ugodno. Po prvih dveh iningih je že vodila s 4:0, v petem pa povečala kar na 6:0. Nizozemci

janko kersnik: 2.

AGITATOR

Iz vseh opazk pa je vsak lahko čutil porogljiv naglas — edini koncipist menda ne.

Sredi pogovora je nekdo predlagal, da se napravi tarok in kmalu potem so začeli nekateri igrati. Adjunkt pa se je šel s točakjo in Koren mu je pomagal.

Bilo je že blizu polnoči, ko sta se Koren in notar Koprivec vračala domov. Stanovala sta v isti hiši.

«To vam je gizdalina, ta koncipist,» omenil je Koren pred večnimi vrati.

«Pa jaz bi še stavil, da bo Boletov zet!» zavrne notar. Iz Korenovih ust se je izvil kratek, hripav glas, ki ni bil ne smeh ne beseda, niti pritrdujoč niti odkrekujoč.

«Kaj menite?» vprašal je notar in globoko zaveval.

«Jaz — nič! Mrzlo je!»

Vtem je zapiral koncipient večna vrata.

«Ali pojdete k Medenu?» opomnil je Koprivec na stopnicah.

«Ne vem!»

«To se pravi, da pridete!»

Ločila sta se na temnem mostovju in odšla vsak v svojo sobo.

ATLETIKA

RAZGIBAN KONEC TEDNA

Dobra Šobrova in Penca Italija prva v Avezzanu

Mednarodna tekmovanja v Hannoveru, Stockholmu in Londonu

Drugi dan atletskega prvenstva Slovenije za člane in članice je prinesel veliko presenečenje v teku na 800 m za dekleta. Državno reprezentantko in lanskoletno prvakinjo Danico Urankar je premagala komaj 18-letna Nada Šober, članica korškega atletskega kluba. Čas zmagovalke 2'09"6 lahko ocenimo kot dobrega, važnejše pa je dejstvo, da je slovenska atletika dobila v mladi tekačici nov up za izpopolnitev svojih vrst. Zelo dobra je bila pri dekletih tudi višina, ki se je zaključila z zmago Mariborčanke Lorencijeve. Na naslednjih mestih sta obstali Stanka Lovše in mlada Ljubljankanka Mihelič, obe z dobrimi rezultati.

V moški konkurenci je tekmoval na običajni dokaj visoki ravni Javne Penca na 400 m čez ovire, ki je tudi dosegel nov rekord prvenstva s časom 52"5. Rekord je sam platonski, ker je Penca letos takel že občutno hitreje.

Novo razočaranje v skoku s palico. Poleg zelo slabega poprečja je malo skočil tudi Koleta, ki je bil pred poludrugi mesecem v taki formi, da so mu napovedovali naskokovanje meje 5 metrov. Za naslov mu je tokrat zadostoval 4,30 metra.

IZIDI:

Moški

200 m: 1. Prstec (Ptuj 21"9), 2. Grosčeta (Maribor) 22"1

800 m: 1. Kavčič (Triglav Kranj) 1'55"9

5000 m: 1. Lisec (Kladiva Celje) 14'49"4

4x400 m: 1. Olimpija Ljub. 3'26"6

400 m ovire: 1. Penca (Olimpija LJ) 52"5

3000 m zapreke: 1. Žužek (Olimpija LJ) 9'09"0

hoja 20 km: 1. Majcen (Olimpija LJ) 1'47'32"

palica: 1. Koleta (Olimpija LJ) 430 centimetrov

trotski: 1. Simunič (Novo mesto) 14'70 m

disk: 1. Pečar (Kladivar Celje) 55,86 metra

kladivo: 1. Pristovnik (Kladivar Celje) 55,50 m

ženske

200 m: 1. Seliškar (Olimpija Ljubljana) 25"4

800 m: 1. Šober (Koroški AK) 2'09"6

3000 m: 1. Pergar (Maribor MB) 9'42"

400 m ovire: 1. Potnik (Olimpija LJ) 64"6

4x400 m: 1. Olimpija Ljubljana 4'09"

višina: 1. Lorenci (Maribor) 175 cm

2. Lovše (Maribor) 172 cm

3. Mihelič (Olimpija LJ) 166 cm

krogla: 1. Kladnik (Triglav KR) 12,22 m

Boit nepremagljiv

HANNOVER, 4. — Nekaj boljših rezultatov iz mednarodnega atletskega mitinga: 800 m: 1. Boit (Kenija) 1'45", 2. Wohluter (ZDA) 1'45"5, 400 m ovire: 1. Akki-Bua (Uganda) 48"67", višina: 1. Stones (ZDA) 227 cm, kladivo: 1. Riehm (ZRN) 76,12 m, 2. Pakadze (SZ) 75,30 m; 1500 m ženske: 1. Wellmann (ZRN) 4'10"8, 2. Pigni (It.) 4'10"8; daljina: 1. Alfičeva (SZ) 6,62 m; krogla: 1. Kračevska (SZ) 20,82 m; 2. Fibingerova (SZ) 20,12 m.

STOCKHOLM, 4. — Na atletskem dvoboju med Švedsko in Finsko, ki je za dve skandinavski državi eden najvažnejših športnih dogodkov, je Finska zmagala tako v moški kot ženski konkurenci. Nekaj boljših izidov: palica: 1. Kalliomäki (F) 5,30 m, disk: 1. Bruch (S) 65,64 m, 2. Tuokko (F) 63,82 m, kopje: 1. Hovinen (F) 86,32 m, 2. Lappinen (F) 84,86 m, trotski: 1. Kuuskjärvi (F) 16,62 m.

LONDON, 4. — Na mednarodnem prvenstvu Velike Britanije je se posebno dobro izkazal dolgočrpa David Black, ki je 10000 m pretekel v odličnem času 27'54"23. Odlična sta bila tudi Brown 28'00"62 in Ford 28'02"32, ki sta se uvrstila na naslednji mesti.

P. D.

Drugi dan atletskega prvenstva Slovenije za člane in članice je prinesel veliko presenečenje v teku na 800 m za dekleta. Državno reprezentantko in lanskoletno prvakinjo Danico Urankar je premagala komaj 18-letna Nada Šober, članica korškega atletskega kluba. Čas zmagovalke 2'09"6 lahko ocenimo kot dobrega, važnejše pa je dejstvo, da je slovenska atletika dobila v mladi tekačici nov up za izpopolnitev svojih vrst. Zelo dobra je bila pri dekletih tudi višina, ki se je zaključila z zmago Mariborčanke Lorencijeve. Na naslednjih mestih sta obstali Stanka Lovše in mlada Ljubljankanka Mihelič, obe z dobrimi rezultati.

KAJAK

12. SP V KAJAKŠTVU V BEOGRADU

Italijan Perri prvak na 10 km Mato Ljubeck osvojil bron s C.1

V zaključnem dnevu največ kolajn SZ - Italiji tudi srebro

BEOGRAD, 4. — Zaključilo se je 12. svetovno prvenstvo v kajakaškem veslanju na mirnih vodah. Zadnji dan je prinesel največ uspehov Sovjetski zvezi, ki je osvojila kar 5 naslovov, velika zadoščenja pa tudi Italiji in Jugoslaviji.

Italijan Oreste Perri je po drugem mestu na 1000 m, prepričljivo osvojil prvo mesto na 10 km dolgi progi. Perri je bil v tej panogi tudi favorit. Italija je nato prišla tudi do drugega mesta v «K.2» Posadko sta sestavljala Merli in Sbruzzi.

Do bronzaste kolajne je na 10 km v kategoriji «C.1» prišel tudi Jugoslovian Ljubeck. V njegovi panogi je zmagal Sovjet Jurčenko s časom 43'33"50. Jugoslovanski predstavnik je zaostal za 47 sekund.

Izidi na proгах 10 km:

C. 1: 1. Jurčenko (SZ), 2. Szegedi (Madž.), 3. Ljubeck (Jug.)

C. 2: 1. Sov. zveza, 2. Madžarska, 3. Bolgarija

K. 1: 1. Perri (Italija), 2. Pasch (ZRN), 3. Nikin (Pol.)

K. 2: 1. Madžarska, 2. Italija, 3. Sov. zveza

K. 4: 1. Norveška, 2. Romunija, 3. Sov. zveza

Izidi na proгах 500 m:

K. 1: 1. Csapo (Madž.), 2. Diba (Rom.), 3. Sledziwski (Pol.)

C. 1: 1. Petrenko (SZ), 2. Darvas (Madž.), 3. Ananjev (Bolg.), 4. Ljubeck (Jug.)

K. 2: 1. Sov. zveza, 2. NDR, 3. Romunija

C. 2: 1. Sov. zveza, 2. ČSSR, 3. Madžarska

K. 4 (ženske): 1. NDR, 2. Sov. zveza, 3. Madžarska

K. 1 (štafeta 4x500 m): 1. Madžarska, 2. Romunija, 3. Španija

Na pustno nedeljo zvečer je bilo živahno gibanje na gladki, debelo s snegom pokriti cesti, katera je tekla iz Borja do četrte ure oddaljenega Medenovega gradiča. Vsak trenutek so pridrdrale odprte sani in tenak glas kraguljev, ki so viseli ob konjih, razlegal se je daleč po raztegnjenih dolini. Trije, štirje vozniki, kolikor jih je premogel trg, imeli so nocoj dovolj posla, kajti nihče ni hotel peš priti, in ako so trije ali štirje sani na voz, tudi račun voznikov ni bil velik za posameznika. Okrajni glavar in njegova soproga sta se peššla skupaj, in ko se je voznik zopet vrnil, naložil je pri čitalnični krčmi sodnika,adjunkta, notarja in pl. Rudolfa. Prav ko so že konji potegnili sani, prisopihal je Koren.

«Jaz sem že mislil, da vas ne bo!» klical je Koprivec. Koncipient je naglo sedel poleg voznika; na drugi strani pa se je tiščal notar. Oni trije so balansirali zadaj.

Po kratki vožnji so ugedali pred seboj razsvetljena okna Medenovega gradiča, in ko je ustavil voznik svoja konjiča pred velikimi vrati, pritekel je hlapec pomagat gospodom s sani. Dva druga pa sta svetila z baklami. Nekoliko korakov proč je stala cela gneča gledalcev, domačih hlapcev in deklin, kateri so si šepetali razne opazke o prihajajočih ter klopotali z zobmi ob hudem mrazu. Po veži in po stopnicah je bilo vse zeleno. Obšli so bili prepreženi s smrečjem, ob straneh so stala drevesa iz cvetličnjaka in v vsakem ovinku je brlela svetilnica. Zgoraj v prvem nadstropju na mostovžu je pričakoval graščak Meden svoje goste, opravljen v frak in na rokav rumene rokavice in pokrit z visokim svilenim klakom. Mož je bil že malo stariav, dokaj trebušnat in debeli vrat mu je silil izde ozkega, trdega vratnika. Z nenaravnimi pokloni je pozdravljali prišlece in jim stiskal roke; govoril je malo in tem urneje hodec prihajajočim gostom odpiral vrata v sobo, kjer jih je sredi došlih gospa pričakovala in pozdravljala njegova soproga.

«Prosim, prosim, gospod sodnik,» hitel je Meden in tiral odgovorjenega k vratom; adjunkt in koncipist je stisnil roki, Koren in notarja pa le površno, a vendar prijazno pozdravil. V sobi je bilo še malo gostov, največ uradnikov iz Borja; pa kmalu so se sobe polnile. Prišlo je tudi nekoliko gospodov iz mesta, med njimi trije oficirji. Tude Bolš s svojo soprogo in Milico se je pripeljal. Družba je bila sila raznovrstna ali raznobarna in zato iz početka tudi živahna zabava ni mogla prodreti. Vse je le bolj šepetalo in boljši znanosti so se stiskali skupaj. Gospe so zlasti ogledovale graščakinjo, soprogo Medenovo. Bila je opraviljena v težak, siv brokat in sem ter tja je nosila po krilu pripete šopke svežih sluguljič. Ta oprava je čudno pristavala njenim svetlim, plavim lasem, a prav, ker se je videlo vse bolj enotno in skromno, vplivala je celota zmagonosno na gledalca.

Sedaj se je pripeljal tudi doktor Hrst s soprogo svojo. Elza, Medenova soproga, pozdravila je oba jako prijazno in doktorju tudi stisnila roko. Boletova in Hrstova družina je zasela kot v dvorani poleg sobe, kjer je sprejemala graščakinjo goste; poleg njih na nizkem odru pa so godci, vojaki, pripravljali gosli svoje.

«Nekoga menda še pričakujejo,» omenil je Bolš, prišedši od druge strani h gospe.

«Koga vendar? Jaz skoraj nobenega znanca ne pogrešam in tujece je tudi že nekoliko,» zavrne Hrst.

Vtem je prišlela Elza mimo.

Bila je lepa žena, lepša nego prej deklica, in ona mirna samosvest, katera je prej le časih zasijala iz njenih modrih oči, razlita je bila preko bledega, polnega lica. Le oko je bilo nemirno.

«Baron Jablonski je obljubil, da pride nocoj,» dejala je, obrnivši se k Boleski, «čudim se, da ga tako dolgo ni; soproga.

«Prosim, prosim, gospod sodnik,» hitel je Meden in tiral odgovorjenega k vratom; adjunkt in koncipist je stisnil roki, Koren in notarja pa le površno, a vendar prijazno pozdravil. V sobi je bilo še malo gostov, največ uradnikov iz Borja; pa kmalu so se sobe polnile. Prišlo je tudi nekoliko gospodov iz mesta, med njimi trije oficirji. Tude Bolš s svojo soprogo in Milico se je pripeljal. Družba je bila sila raznovrstna ali raznobarna in zato iz početka tudi živahna zabava ni mogla prodreti. Vse je le bolj šepetalo in boljši znanosti so se stiskali skupaj. Gospe so zlasti ogledovale graščakinjo, soprogo Medenovo. Bila je opraviljena v težak, siv brokat in sem ter tja je nosila po krilu pripete šopke svežih sluguljič. Ta oprava je čudno pristavala njenim svetlim, plavim lasem, a prav, ker se je videlo vse bolj enotno in skromno, vplivala je celota zmagonosno na gledalca.

Sedaj se je pripeljal tudi doktor Hrst s soprogo svojo. Elza, Medenova soproga, pozdravila je oba jako prijazno in doktorju tudi stisnila roko. Boletova in Hrstova družina je zasela kot v dvorani poleg sobe, kjer je sprejemala graščakinjo goste; poleg njih na nizkem odru pa so godci, vojaki, pripravljali gosli svoje.

«Nekoga menda še pričakujejo,» omenil je Bolš, prišedši od druge strani h gospe.

«Koga vendar? Jaz skoraj nobenega znanca ne pogrešam in tujece je tudi že nekoliko,» zavrne Hrst.

Vtem je prišlela Elza mimo.

Bila je lepa žena, lepša nego prej deklica, in ona mirna samosvest, katera je prej le časih zasijala iz njenih modrih oči, razlita je bila preko bledega, polnega lica. Le oko je bilo nemirno.

«Baron Jablonski je obljubil, da pride nocoj,» dejala je, obrnivši se k Boleski, «čudim se, da ga tako dolgo ni;

RAZISKOVANJE SLABOSTI NAŠE ODBOJKE

N. VODOPIVEC: Objektov imamo dovolj Ustvariti je treba ekipo za A-ligo

Namesto, da bi šola «izvažala» v klube, izkorišča slednje za svoje nastope

Izmenjava mnenj se je tako bila h koncu. Ostalo je le še logično vprašanje: perspektive. Vprašal sem, kaj bi morali vsi skupaj, ponavljam vsi skupaj, ki ljubimo šport, storiti v bližnji bodočnosti, da bi se rešila ali vsaj premaknila vsa zadeva za mrtve točke. Je vzrok temu stanju pomanjkanje športnih objektov, bi morali organizirati izpopolnjevalne tečaje tudi za vaditelje, bi morali tesneje sodelovati s šolo in profesorji, bi se morali povezati s starši, bi morali morda povečati športno propagando. Kakor vidite se je nabrala kar kopic vprašanj, na katere sem dobil pesimistične in vsaj delno optimistične odgovore. Kar oglejmo si jih skupaj:

Pečarjeva: Glede odbojke sem za prihodnost pesimist. Zavedam se pa, da mora človek, ki nekaj kritizira, predlagati tudi rešitve, ki bi bile po njegovem koristne. Verjetno pa bodo ostale le na papirju. Glede šole: deklice, ki so za šport pripravne, se že ukvarjajo s čim drugim, na primer z glasbo, baletom, itd.; selekcijo pa si je težko privoščiti. Opraviš sem imela s «ta malimi» in sem opazila, da so že neresne in «prismojene», ker so pač v takih letih. Glede športnih naprav: to, da ima vsaka vas svoje odbojkarstvo ali nogometno igrišče, se mi zdi razsipanje sredstev, ker bi si v vseh teh letih z vsem denarjem in udarnimi delom lahko zgradili športno palačo za vse! Vodstva ekip skrbijo samo za igralce in ne za vaditelje, tako treniramo poklicani in nepoklicani (v originalu: «cani e porchi»), ki morda tudi škodujejo.

Peterlin: Že v enem izmed prejšnjih odgovorov sem poudaril, da kljub nekaterim negativnim trenutkom naše zveze odbojke, nisem pesimist. Neuspehe naše odbojke in našega zamejskega športa nasploh, si razlagam z dejstvom, da smo v zadnjih letih pač vodili svojo športno politiko zelo jalovo. Seveda pa moramo svojo zakonitno in mentalno uskladiti z novimi časi in je posodobiti. Zanimivo je dejstvo, da imamo na razpolago precej materiala. Vprašanje pa je, kako ga bomo tudi izkoristili in od našega nadaljnjega dela bo v veliki meri odvisno, kaj bomo znali iz njega iztisniti. Danes so pogoji za delo že boljši kot nekoč. Za sabo imamo močno organizacijo, ZSSDI; ta lah-

ko z lastno organizacijo, z nasveti in v dobro določenimi smernicami prisloži na pomoč društvom in delu usklajuje. Mnenja sem tudi, da ne bi bila napačna poteza, če bi ZSSDI ustvarila v lastnih vrstah nekakšno zvezo slovenskih zamejskih odbojkarških trenerjev: v tem primeru bi imeli trenerji močnejše večje možnosti medsebojne povezave, skupnega gledanja in stališča do nekaterih perečih problemov, imeli bi možnost debate in izmenjave misli o načinu dela itd. Prav tako bi morala društva krepkeje posesti dialog s šolo, s tem edinstvenim rezervuarjem človeškega materiala. Vsekakor pa je tudi skrajni čas, da bi se naši odbojniki zavedeli svoje odgovornosti, ki jo nosijo pred svojimi atleti in da bi pokazali svojo doslednost in prožnost pri svojem delu. V nasprotnem primeru se bomo iz leta v leto še vedno srečevali s istimi ali še hujšimi problemi in še vedno bomo debatirali o perspektivah naše odbojke.

Vitez: Potrebujemo novo osredotočevanje v mestu. Novo moči za trenerski posel. Pomoč šole, ki pa je danes ničla. Obratno, za osvajanje prestižnih rezultatov se šole poslužujejo naših igralcev. Šole bi morale biti tisto športno sredstvo in to za vse panoge, ki nam danes primanjkujejo.

Ušaj: V bližnji bodočnosti se lahko bi živali kot zadnje čase. Poleg že omenjenih faktorjev, treba angažirati nove ljudi, zlasti starše, da se izpolnijo vodstva društev. Društvo in ekipa ne sme sloneti na dveh ali treh posameznikih, ki delajo dobro in slabo vreme. Moramo upoštevati več mnenj in nasvetov, moramo upoštevati tudi želje igralcev in igralov. V par besedah bi rekel, da je treba vse naše delovanje bolj «profesionalizirati» ker udarnostno delo (dilematizem) postaja čedalje večja redkost.

Vodopivec: Objektov imamo dovolj. Tečajji so nam tudi potrebni, posebno trenerjem. Šola bi morala dati društvom na razpolago objekte in preko profesorjev telovadbe opozoriti na igralce. Morda je sedaj moment, da ustvarimo močno zmejsko ekipo, katera bi nastopila v najvišjem prvenstvu. V nižjih ligah pa bi gijili ostale ekipe, iz v katerih bi črpali najboljše igralce za prvo ekipo. To bi bila tudi vzpodbuda igralcem samim. Verjetno bo to težko dosegljivo, zaradi razdalj, zaradi navezanosti nekaterih igralcev na

domače društvo, toda poskusiti bi morali.

Tako se je zaključil moj dolgi razgovor s trenerji. Ne smatram pa, da je zadeva zaključena. Skušal bom dobiti še druga mnenja, slišati še druge ljudi, ker mi je izredno pri srcu ta panoga, ki je bila in ostane — vsaj po mojem mišljenju — športna panoga, v kateri se lahko naše ženske ekipe uveljavijo.

... ODO KALAN

Popravek k nedeljski številki: V četrtem odstavku se je vrnila ne-ljubla napaka. Pravilno se mora mnenje Peterlina glasiiti: «... s tehničnega vidika gledano, so močnejše naše ekipe v prvenstvih najboljšje.»

ODBOJKA

Oba naslova Sovjetski zvezi

Sovjetska zveza je zmagala tako v moški kot ženski konkurenci na evropskem mladinskem prvenstvu v odbojki v Zahodni Nemčiji.

V zadnjem kolu so bili doseženi naslednji rezultati:

MOŠKI

SZ — Bolgarija	3:0
ČSSR — NDR	3:2
Poljska — Nizozemska	3:0
LESTVICA: 1. Sov. zveza 10, 2. ČSSR 8, 3. Poljska 4, 4. NDR 4, 5. Bolgarija 4, 6. Nizozemska 0 točk.	

ZENSKE

SZ — Bolgarija	3:0
NDR — Poljska	3:0
ČSSR — ZRN	3:0
LESTVICA: 1. Sov. zveza 8, 2. ČSSR 8, 3. NDR 6, 4. Bolgarija 6, 5. Zah. Nemčija 2, 6. Poljska 0 točk.	

PLAVANJE

Coan 51'11

FORT LAUDERDALE, 4. — Svetovni prvak na 100 m prosto Andy Coan je na manjšem tekmovanju za stotinko sekunde izboljšal rekord na tem progi s časom 51'11. Coan ima samo 17 let. Prejšnji rekord je pripadal njegovemu rojaku Montgomeriju.

MISSION VIEJO, 4. — Plavalci, ki so se udeležili SP v Caliju so se še za nekaj časa ustavili na ameriških tleh in se pomerili v tem kalifornijskem mestu bolj za prestiž. Rezultati so bili ponekod celo boljši kot na svetovnem prvenstvu kar je ponoven dokaz, da je nadmorska višina samih 1000 metrov že negativno vplivala na potrebo po kisiku.

Madžar Hargitay je tako 400 m mešano preplaval v boljšem času kot v Caliju. Dosegel je 4'30"77. Boljši je bil tudi Naber na 200 m hrbtno. Naber je razdaljo preplaval v 2'04"02, kar je najboljša letošnja znanaka. Naber na SP ni nastopil. Svetovni prvak Verrazzo je bil komaj tretji s slabim časom 2'09"31. Na 1500 m prosto je plaval tudi Avstralec Holland, ki se bo letos preselil v ZDA, da bi lažje treniral za olimpijske igre. Holland je bil komaj četrti, očitno pa so njegove priprave komaj na začetku.

OBVESTILO

ŠD Primorac iz Trebe vabi na «Praznika», ki bo na travniku pri vasi v Dolinah v soboto, 9. nedeljo, 10. in ponedeljek, 11. avgusta.

TOTIP

1. — 1. Sorpresa	2
2. Horoso	X
2. — 1. Demetra	X 2
1. Urus	X
3. — 1. Maslova	X 2
2. Ziqua	X
4. — 1. Anguilla	1
2. Temar	2
5. — 1. Bonir	1
2. Asparukov	X
6. — 1. Crinto	1
2. Golana	1

Sovjet Pakadze je moral dvakrat položiti orožje pred svetovnim rekordjem v metu kladiva Riehmom

a mrzlo je in sneg, ta sneg — —.

«Baron Jablonski?» ponavljal je Hrst, ki je stal poleg. Vprašal je to z vidnim čudenjem, a takoj mu je bilo žal, da je isto pokazal.

«Ste li že dolgo znani z njegovo rodbino?» omenila je Boleska, katera je bolje vedela prikriti čudenje svoje.

«Obiskal nas je prek kratkim in tudi midva sva bila že v Grobljah pri njem.»

Hrast je pri teh besedah led gledati po dvorani; spomnil se je nehoti Korena in pogovora z njim o priliki, ko sta prejela povabilo na ples k Medenovi.

V prvi sobi se je gnetlo nekoliko oseb in Elza se je ozrla tja.

«A, tu bode! Res je,» dejala je skoraj bolj naglo, nego je sama hotela, ter odšla novim gostom naproti.

Hrast je nekoliko potipal Boleta.

«To pa vendar nekaj pomeni, prijatelj! Jablonski — in tukaj...»

Vtem je prišel Koren urno iz prve sobe mimo doktorja.

«Kaj sem vam pravil?» šepnil je potihoma, a vendar je bilo nekoliko srditosti v tem vprašanju.

«Kaj?» ponavljal je Hrst, akoprav je vedel, kaj misli Koren.

«Da je vse humbug, političen humbug, in mi smo okvir, statisti, klovnji, bedaki...»

Bolš je glasno zasmejal, da so celo gospe pozornost pogledale.

«Kaj vam je, gospod Koren?» vprašala je Milica in si s pahljačo zakrila pol obraza.

Da bi bil kdo drug stavil to vprašanje Korenu, gotov bi mu bil srdit odgovor; tudi sedaj se je v koncipientovih očeh posvetilo nekaj, blizu kakor «vi tega ne umejete». Pa premagal se je. «Nič, nič!» dejal je naglo.

(Nadaljevanje sledi)

KAJ KOMENTIRA ITALIJANSKI TISK

Vroči odbori

Eden izmed glavnih problemov, ki ga gleda avgustovsko vročino, sili politične komentatorje in dejavnike, da odlagajo svoje domneve, ki brez dvoma sestavljajo krajinski — deželni, občinski in pokrajinski odbori. Mnogi so zapisali v tem oziru, da gre za «drugi val» po petnajstem juniju. Najprej so se pomaknili na levo volivci, ugotavlja socialistični senator Vittorelli v svojem dnevniku «IL LAVORO», sedaj pa je vrsta na izvoljenih, da se pomakajo v isti smeri. S tem Vittorelli opravičuje tudi zadržanje sicer redkih demokristjanov, socialdemokratov in republikancev, ki marsikje omogočajo sestavljanje «oprth levih odborov», namesto prejšnjih levsredinskih koalicij. Sami socialisti večkrat izjavljajo in to je potrdil CK PSI z odobritvijo poročila političnega tajnika stranke Francesco De Martino, da eni moči vlada brez komunistov ali proti komunistom. Sam De Martino je šel veliko dlje, ko je glede vlade dejal, da bodo socialisti vstopili samo v tako vlado, za katero se bodo poslanci KPI dobrohotno vzdržali. Leve sredine torej ni več, kjer je bila številčno še močnejša, se uveljavljajo nove oblike sodelovanja med «klasičnimi levsredinskimi zavezništvi» in komunistično opozicijo, ki pa ni več pravčata opozicija. To je, naprimer, zgled Laccija, kjer je svetovalec KPI Maurizio Ferrara postal predsednik dežele, medtem ko bo deželna vlada baje levsredinska, vendar «odprta». Enako rešitev so komunisti predlagali tudi v Milanu, morda po zgledu deželne vlade Lombardije, kjer bo demokristijan Golfari vodil levsredinsko koalicijo po programskem sporazumu s KPI. Toda v milanskem občinskem svetu se to ni dalo izpeljati. KD je odločno zavrnila sodelovanje, kar je privedlo do novega pojava: odcepa treh socialdemokratov iz PSDI in dveh demokristijanov iz KD, kar je omogočilo izvolitev odprte levičarske uprave s socialističnim županom Aniasiem.

Zabeležili smo najprej uvodnik nedeljskega «CORRIERE DELLA SERA» iz Milana, kar kaže na nekaj statističnih podatkov. «Po prvih računih so bile izvoljene levičarske uprave v petih deželah 29 pokrajinah in 30 mestih, ki so pomembna ali spadajo v kategorijo glavnih mest. Skratka — levica ima v rokah eno tretjino Italije, toda račun je pod realnostjo, ker se ta težnja še vedno uveljavlja in so se odprta vprašanja, kdo bo upravljal dežele, kot so Marke, Lacija, Kalabrija in Kampanija. Za te dežele lahko rečemo, da niso še v sferi levičarskih dežel, so pa že zapustile okvire leve sredine. «CORRIERE DELLA SERA» nato daje svojo razlago za uveljavljanje te težnje, češ da gre predvsem za stališča PSI, ki je skoraj povsod »odločilni člen« obnavljanja klasičnih levsredinskih uprav.

Milanski dnevnik citira nato že omenjena stališča De Martina na zasedanju CK PSI, vendar dodaja, da skušajo socialisti tako ustvariti v Italiji nekaj novega, kar naj bi v bodoče preprečilo zamisel zgodovinskega kompromisa, oziroma srečanja na vrhu med KPI in KD. Kajti v taki «veliki koaliciji» bi gotovo KPI bila volidna sila, KD pa šibki člen.

KD ima danes zelo malo manevrskega prostora, zaključuje svoj uvodnik «CORRIERE DELLA SERA», toda ta prostor morajo Zaccagnini in drugi demokristjanski voditelji izkoristiti takoj in z dobrošno dozo fantazije, dokler ne bo prepozno.

Morda bi kot dokaz »pasivnosti« KD, ki je v sestavljanju občinskih in deželnih odborov preteslo vsaj v tolikšni meri kot volilni rezultati pred poltridnim mesecem, lahko navedli pisanje glasila te stranke, «IL POPOLO», objavlja namreč komentar, v katerem citira stališča vseh strank. Glede KD pa lakonično sporoča, da bo o tem razpravljalo demokristjansko vodstvo jutri, v sredo. In pika.

O milanskih dogodkih piše tudi drugi mestni dnevnik, «IL GIORNO», pod naslovom: «Komunisti ne praznujejo». S tem citirajo besede deželnega tajnika KPI za Lombardijo, Querciolija, ki je takoj po izvolitvi levičarskega občinskega odbora dejal, da ne praznuje, ker bi si za Milan želel širšega sporazuma.

Za «IL GIORNO» je sploh značilna previdnost komunistov v tej fazi, ker — po mnenju tega časopisa — dokazuje, da so komunisti edina enotna stranka v Italiji, katerim gre tudi za vsedrjavne perspektive in torej za globalen načrt.

«KPI je lahko za druge zmedene stranke zgled resnosti in elastičnosti, ko se ne prepušča anarhičnim pritiskom, temveč ravna po globalnih nacionalnih perspektivah, ki veljajo za celotno Italijo v trenutku, ko slednja prevzija globoko krizo».

«Demokristjani in druge manjše stranke plačujejo s pojavi individualnega upora dosedanje prakso, ki je mestne uprave spremenila v centre fevdalizma, kientelizma brez zveze za velike probleme celotne države».

Kaj se bo, torej, zgodilo, če KD ne bo znala izraziti iz svoje sredine neko vsedrjavno politično linijo? Kajti «ravnotežje» v Italiji je treba uravnovesiti, ne pa podirati.

«IL GIORNO» zaključuje svoj komentar s priznanjem KPI, da bo lahko sedaj dokazala svoje nedvomne sposobnosti poštenega upravljanja, vendar je pogoj za to, da se druge stranke ne izmaknejo svojim dolžnostim. Ni namreč mogoče upravljalci Italije tako, da se pred komunisti požiha vse in jim prepuščajemo razvaline. Potreben je «zdrav položaj», kar pomeni, da je potreben nov odnos do komunistov. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da se bodo komunisti spomnili, da so revolucionarna partija.

Turinska «LA STAMPA» objavlja komentar pod naslovom «Med konformizmom in demokracijo», ki je — v bistvu — razmišljanje o italijanskih problemih po 15. juniju v luči zgodovinskih izkušenj.

Doslej je Italija bila značilna po tem, da je v njej prevladovalo «nepopolno dvostrankarstvo», kar je pomenilo, da KD ni imela v državi nobene alternative in je KPI bila obvezno v opoziciji. V takem primeru si je KD lahko zgradila svoj sistem prevzetne oblasti, kar je porušil rezultat volitev 15. junija, ko je velik delez oblasti v periferiji prešel v roke leve.

To se je zgodilo tudi zaradi »paraliza«, ki je zadela KD po objavi volilnega izida. To je tudi vplivalo na ostale, manjše stranke, ki se še sedaj — vsaj na krajevni ravni — obnašajo, kot če bi se sistem »nepopolnega dvostrankarstva« obrnil in bi KD že danes bila v opoziciji.

Kaj je torej, danes, v Italiji aktualnega, se sprašuje turinski list. Navedba na sledeče rešitve: zgodovinski kompromis, se pravi vlado med KD, PSI in KPI (za to se zavzema »uradna KPI«) ali pa zavezništvo levičarskih strank (KPI in PSI) s podporo disidentov, iz katoliškega kroga (tako ga poimenuje Ingrao, v KPI ter voditelj «Manifesta»). Ti dve perspektivi pa gresta obveste skozi vrata, ki jih odpira De Martino, ko predlaga vlado med KD in PSI, ki bi jo KPI podpirala od zunaj.

Razumljivo je, ugotavlja «LA STAMPA», da niso vse te hipoteze enakovredne. Za turinski list je namreč resna nevarnost, da bi vladali «vsi skupaj», toda pod okriljem in varstvom KPI. V tem primeru bi pluralizem bil le na papirju. Komunisti, seveda, to zanikajo in trde, da jim gre za enotnost v kriznem položaju, ki je potreben skupen napor »vlade nacionalne enotnosti«, manjše stranke pa iščejo zavezništva s KPI, ker bi sicer bile »šibke in izpostavljene pritiskom«. Čigavim, tega turinski dnevnik ne pove.

Za zaključek se uvodnik, ki ga objavlja glasilo KPI «L'UNITA» izpod peresa Alda Tortorelle in z naslovom «Linija enotnosti».

Sestavljanje občinskih odborov zrcali premike 15. junija, to je tako logično, ugotavlja Tortorella, da bi sploh ne potrebovalo komentarja. Vendar ne smemo pozabiti, kaj je bil »duh 15. junija«. Ljudje zahtevajo, da se odbori sestavljajo po preučitvi stvarnih problemov mest, pokrajin, dežel in Italije in na osnovi programskih ugotovitev je šele, v drugi fazi, potrebno oblikovati koalicijske, ki so izraz teh programov. Tako se lahko dogaja, da stranke, kakor KD, prihajajo na seje za izvolitev odborov brez analiz, brez programov in zato tudi brez svoje politične pobude. Toda dolžnost vsake stranke je prav oblikovanje neke politične linije. Tudi KD. Zanimivo je, torej, da KD ni bila razočarana (namig na Lacij je očiten, op. ur.) tam, kjer se je odrekla pregradam in diskriminacijam, medtem ko je bila prizadeta drugod, kjer je bila v krizi.

Nekateri vztrajajo, odgovarja Tortorella, da v takih položajih ni možna dialektika med opozicijo in večino. To ni res, kajti kjer je večina za to, da naredi red, uveljavlja moralno in reforme, tam bo tudi močna opozicija prizadevati. Izogniti pa se moramo kontrapozicijam, ki lahko ohromijo državo, ali tudi slabše.

Se vedno je aktualna, skoraj nujna, enotnost vseh antifasističnih in demokratskih strank, zaključuje Tortorella, kar pa terja premikov predvsem v demokristjanski stranki. Poraz Fanfanija je bil prvi korak, vendar je sedaj potrebna tudi nova politična linija.

Nikjer — zaključuje glasilo KPI svoj uvodnik — niso levičarski odbori nastali kot »zaprt formula«, temveč nasprotno, izogibati se hočejo frontalnim spopadom. KD bo torej morala izbrati, ali bo samo zavirala napredek ali pa se bo vanj aktivno vključila in ga obogatila.

Poslanec Lizzero, Del Medico in Izidor Predan se pri kiosku pogovarjajo z domačini v Subidu

ENOTA «ARMADE SIKUNG» UGRABILA 50 TALCEV V PALAČI VELEPOSLANIŠTEV V MALAYZIJ

Japonski teroristi v Kuala Lumpurju izsilili osvoboditev sedmih pajdašev

Japonski premier Takeo Miki, ki se nahaja v ZDA za pogovore s Fordom, je takoj pristal na zahteve teroristov - Med talci tudi funkcionarja veleposlaništev ZDA in Švedske - Danes bo v Kuala Lumpur priletelo letalo z osvobojenimi jetniki

KUALA LUMPUR, 4. — «Operativna skupina» japonske «rdeče armade» Sekigun je pred polnočjo (v prvih jutranjih urah, po italijanskem času) vdrla v palačo v malezijski prestolnici, kjer imajo svoje urade nekatere zahodne ambasade. Teroristi so zasedli deveto nadstropje palače in se polastili večje skupine talcev, baje 50, med katerimi so ameriški konzul, švedski konzul, več tujih državljanov, med katerimi tudi dva Šveda in en Japonec.

Skupina si je pri vdoru v deveto nadstropje pomagala z orožjem, zaradi česar je prvi obračun napada ena smrtna žrtev, čuvaj konzulata, ki je izidilih v prvih polgodinskih urah v mestni bolnišnici.

Japonski teroristi, znani po vsem svetu po svoji krutosti in odločnosti (kot primera naj zadostujeta pokol na izraelskem letališču Lod ter obračuni z disidenti v sami «rdeči armadi») so takoj postavili zelo ostre pogoje. Izjavili so takoj, da se nameravajo pogajati samo z malayzijsko vlado, ki pa mora posredovati japonski vladj Takeo Miki. Njihove pogoje, Pogoji je bil, v bistvu, en sam: osvoboditev skupine sedmih teroristov, članov «armade Sekigun». Japonska vlada je morala, po zahtevah teroristov, sporočiti v roku štirih ur samo svoj pristaneek, nobenih drugih pogojev.

Vsa pogajanja se bodo lahko nadaljevala po tem prvem pristanku. Vsekakor bi japonska vlada morala o premisti letalo DC-8, naložiti nanj sedem teroristov in tri talce, pri čemer bi japonska vlada morala, po zahtevah teroristov, sporočiti v roku štirih ur samo svoj pristaneek, nobenih drugih pogojev.

Vsa pogajanja se bodo lahko nadaljevala po tem prvem pristanku. Vsekakor bi japonska vlada morala o premisti letalo DC-8, naložiti nanj sedem teroristov in tri talce, pri čemer bi japonska vlada morala, po zahtevah teroristov, sporočiti v roku štirih ur samo svoj pristaneek, nobenih drugih pogojev.

Teroristi so se nato začeli pogajati z vlado v Kuala Lumpurju, medtem ko so vlade Švedske in ZDA, katerih državljani so bili med talci, prišle k japonskega premiera. Takeo Miki je prav te dni v Washingtonu in se je pogovarjal s predsednikom Fordom. Očitno so člani «armade Sikung» dobro preračunali svojo akcijo, saj je Takeo Miki v zelo kratkem času sporočil, da sprejema pogoje teroristov, ker mu gre predvsem za ohranitev člo-

veških življenj, koga tega pa — seveda — za dobre odnose z ZDA.

Po prvih vesteh je japonska vlada pooblastila namestnika premiera Mikija, da je poskrbel za tehnično plat problema. Zdi se, da bi letalo japonske družbe JAL moralo odpotovati z osvobojenimi teroristi v Kuala Lumpur, kjer naj bi prislopo jutri zjutraj ob 11. uri (5.30 po italijanskem času). Ni še znano, kam bodo teroristi zahtevali, naj odleti letalo.

Če se to ne bo zgodilo, se pravi, če japonske oblasti ne bodo pravčasno osvobodile zaprtih teroristov, bo enota armade Sikung v Kuala Lumpurju razstrelila poslopje in pokopala v njem vseh 50 talcev.

Po sklepu japonske vlade, da osvobodijo sedemdeset članov «rdeče armade», se stvari zapletajo. Po nekaterih vesteh kar dva, po drugih pa eden izmed jetnikov, nočejo sprejeti predloga o osvoboditvi. Gre, v drugem primeru, za Junichija Matsuro, ki je bil pred kratkim že izpuščen na časno svobodo proti plačilu kavicje. Teroristi, ki so zabarikadirani v devetem nadstropju palače v Kuala Lumpurju

zahtevajo z njimi telefonski razgovor, da bi se prepričali, da ne gre za poskus zavlačevanja japonskih oblasti.

V Damasku so medtem demantirali, da bi akcijo vodila ali podpirala palestinska ljudska fronta Georgeia Habbasha. Ždi se, da pripadajo teroristi v Kuala Lumpurju petim različnim narodom, toda vest ni potrjena.

Konečna produkcija ljudske «fiat 500»

TURIN, 4. — V petek, 1. avgusta, so iz tovarne v Terminju Imere (Palermo) prišli zadnji avtomobili vrste fiat 500. Vest je sporočil vodstvo Fiatu, ki je potrdilo, da za 950 uslužbencev tovarne na Siciliji, ki je zadnja izdelovala popularne «500», ni problemov, ker bodo montažni trak, s katerega so izšla najmanjša Fiatova vozila, spremenili za produkcijo avtov vrste fiat 126. Od 1957. leta — rojstvo leto fiatov 500 — je turinska avtomobilska

tovarna spravila v promet približno 4 milijone teh vozil.

Najavljen sodni postopek proti bratoma Andreuzzi

RIM, 4. — Namestnik rimskega državnega pravdnika dr. Massimo Carli je poslal rimskemu gradbeniku Fabriziou Andreuzziju, katerega so sredi julija neznanci ugrabili

Vse najboljše!

V nedeljo popoldne je jezuit Armando Guidetti blagoslovil drugo poroko senatorja Amintoreja Fanfanija. Njegova druga žena (prva, Bianca Rosa je umrla pred nekaj leti) je 50-letna pisateljica Maria Pia Vecchi Tavazzani iz Pavia. Po poroki, ki je potekala v skromnem družinskem vzdušju, sta zakonca Fanfanij odpotovala na poročno potovanje v Toskano, senatorjevo rojstno deželo. V Arezzu sta, po prespani prvi noči, šla k jutranji maši v samostanu Verna, nato pa bo senator pokazal ženi levote dežele, kjer bosta ostala nekaj dni.

Priči na poroki sta bila za Fanfanija predsednik računskega dvora Pirrami, za Mario Pio pa admiral Imperiali.

To je že druga poroka v Fanfanijevi družini, saj sta preko sinov in hčere navezala tudi krvno vez družini Fanfanij in Bernabei, bivši «boss» RAI-TV.

Se bojite, kaj? Je zakrčala osramočenim obtoženem. Samo Ioannides, ki je odstavil Papadopolosa in se z drugo vojaško hundo polastil oblasti, je stopil k Mercuriju, s katero je živahno in dolgo razpravljala.

Polkovnik Uropulos, katerega je med konfinkacijo kamor so ga spravili diktatorji, zadel mrtvoud, je izjavil, da je general Spandidakis, ki je tudi na zatožni klopi igral vlogo Juda Iskariota. Spandidakis se je namreč najprej pridružil pučistom, kasneje pa se je v ponesrečenem poskusu prevrata pridružil kralju Konstantinu. Če se Spandidakis, je še pripomnil Uropulos, ne bi pridružil prevratniški skupini, polkovniki gotovo ne bi mogli izvesti državnega udara.

Pred vojaškim sodiščem se ne nadaljuje proces proti 21 častnikom, ki so hujskali vojsko k upor proti Karamanlisovi vladi. Ti so hoteli z oboroženim posegom prisiliti vlado, da podpiše anektstijo za vse politične jetnike.

Proti plačilu ogromne odkupnine izpuštili, in njegovemu bratu Mauriziju, opozorilo, da je proti njemu uvedel sodnik postopek. Ne prvi, ne drugi nista hotela sodelovati s policijo pri identifikaciji ugrabljenih. Posebno Mauriziju je priznal, da je vedel za uro in kraj izpostavitve brata. Če bi te podatke posredoval, pa čeprav takoj po izpostavitvi brata, policijskim organom, bi tem olajšal delo.

Praznik emigrantov v Subidu

(Nadaljevanje s 1. strani)

godba, nato pa je spet nastopila folklorna skupina iz Rezijske z drugim delom svojega programa. Prijazni napovedovalec je delno v rezijanski in delno v italijanski seznanil prisotne z zgodovino skupine ter s folklornimi posebnostmi Rezijske. Občinstvo pa je z zanimanjem sledilo prabitemu plesu in nagradilo plesalce z navdušenimi aplavzom.

Ob koncu naj omenimo še vrsto manifestacij, ki so spremljale praznik emigranta. V petek zvečer so v Subidu predvajali film «All'armi, siam fascisti», ki si ga je ogledalo več sto ljudi. V soboto zvečer so imeli ples z ansamblom Kraški odmevi, med plesom pa se je devet parov pomerilo v tangu. Zirijska prvo mesto in pokal Zveze slovenskih izseljencev prisodila paru iz Vidma, drugo domačemu paru iz Cernjeve, tretje pa nekemu drugemu paru iz Vidma. Seveda ni manjkalo vesellega razpoloženja: ob kiosku na trgu je posebno izstopala skupina fantov iz Cenebole, ki s petjem zabavala sebe in druge.

Pio Cragnaz

Slišali smo nekatere znane slovenske ljudske pesmi in vrsto manj znanih beneških, otožnih, vasovalskih in šaljijskih.

Velik uspeh je imel ples tudi v nedeljo, ko so plesalci tudi izvolili emigrantsko lepotic. Trak in pokal je pripadel mladi Marlen Tracogna, za družici pa sta ji bili izbrani Vittoria Pacifici in Annamaria Marchesetti. Še pred volitvami pa je nastopil beneški glasbenik Anton Birtič s pevceva Adrio Gualini in Frankom Kuvocem. Izvajali so Birtičeve in druge beneške pesmi.

Včeraj pa se je praznik nadaljeval v bolj domačem okviru: prisotne so zabavali domači subijci golci Aldo Binutti ter Erminio in Ivano Sigura.

ZARADI NEVARNOSTI EPIDEMIE Mobilizirani stavkajoči pometachi v Palermu

PALERMO, 4. — Zaradi nevarnosti epidemije, povsod se namreč počijo smrdljive smeti, je palerm-

ZLATA ROŽA PORTOROŽA

Popevkar Nicola di Bari požel največ aplavzov

Občinstvo nagradilo Špešica, pevcu pa Stanica

PORTOROŽ, 4. — Tradicionalna popevkarska prireditev «Zlata roža Portoroža» je v soboto zvečer privabila v portoroški Avditorij razmeroma veliko število gledalcev, največ pa je bilo domačin in tujih turistov. Prireditelji so v glavnem povabili že stare znance Portoroža, kot novost pa naj omenimo gostovanje znanega italijanskega popevkarja Nicolò Di Barija, ki je tudi požel največ priznanj. Občinstvo se je takoj priljubilo, ko je dejal, da zelo cenijo jugoslovanske zabavne glasbe, temvečament in kritični odzivi poslušalcev in izvajalcev. Za popevke, ki so mu prinesle v Italijo vrsto najvišjih priznanj, dodal pa je tudi svoje najnovejše kompozicije. Skoda je le, da ga je spremljal številčno nekoliko prešibak orkester.

V reviji večno mladih melodij so nastopili Azra Halilović, Tihomir Petrović, Drago Diklić, Djimi Stanić, Zvonko Špešić, Radojka Šferko, Ivo Robić, Alenka Pinterić, Elda Viler, Irena Kohont in Tatjana Gros. Izbor popevkar najbrž ni bil najbolj posrečen, saj je občinstvo ostalo razmeroma hladno. Res je sicer, da je o okusih težko govoriti, vendar, ko si organizator predstavlja nepozabne melodije, je pač treba nekoliko bolj kritično poseči v bogato zakladnico svetovno znanih popevkov. Vsekakor izkušnja več za prihodnje leto, medtem ko je idejo o gostovanju priznane tujega pevca vsekakor treba pozdraviti.

Na koncu naj še povemo, da je občinstvo z veliko večino glasov izbralo za najboljšo popevko francosko chansoniero «Les calanes de Paris», ki jo je interpretiral Zvonko Špešić, pevcu pa so podelili prvo mesto Djimiju Staniću, ki se je predstavil z lastno popevko.

L.O.

TRŽAŠKI DNEVNIK

NA LESNEM SEJMU V CELOVCU

V OSPREDJU PRISTANIŠKE ZMOGLJIVOSTI NAŠE DEŽELE

V ponedeljek, 11. avgusta, bo na prireditvi «Dan Furlanije - Julijske krajine»

V soboto popoldne bodo v Celovcu odprli 24. mednarodni lesni sejem, na katerem bo nastopilo okrog 1.600 razstavljalcev iz vse Evrope. Poleg domačin podjetij se bo namreč prireditve udeležilo 684 razstavljalcev iz tujine, in sicer praktično iz vseh dežel socialističnega tabora, vključno Albanije, in iz nekaterih zahodnoevropskih dežel (zlasti iz Italije in Zahodne Nemčije).

V zvezi z italijansko udeležbo velja pripomniti, da bo dežela Furlanija-Julijska krajina tudi to pot nastopila s posebno razstavo v stalnem paviljonu «Priateljstva». Razstava, ki je pripravljajo izvedenci videmske trgovske zbornice po nalogu deželnega odborništva za industrijo in trgovino, bo letos namenjena predvsem prikazu luških dejavnosti oziroma točke luških zmogljivosti Furlanije-Julijske krajine. Z večjo maketo, serijo fotografij, ki jih bodo predstavili deželne uprave — ki jih bodo spremljali voditelji trgovinskih zbornic in nekateri funkcionarji raznih odborništev — prireditelj v večernih urah.

Letos tradicionalne tisovske konference o pomenu deželne uprave bodo s posebnimi poročili nastopili predsednik avstrijskega zveznega sveta za lesno gospodarstvo dr. L. Goess, izvedenec za vprašanja lesnega tržišča v Italiji H. Jehart in predstavnik italijanskega združenja industrijev in trgovcev z lesom dr. G. Trippodo Celovčkim velesejem, na katerem ima tudi sosedna Jugoslavija stalen paviljon — v njem bo letos razstavila predvsem pohištvo — bo trajalo vključno 17. avgusta.

Zastraženo poslopje veleposlaništev v Kuala Lumpurju